

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань антикорупційної політики

14 травня 2025 року

Веде засідання голова Комітету РАДІНА А.О.

ГОЛОВУЮЧА. Гарзд, колеги. Доброго дня! Ми маємо кворум і відповідно можемо починати засідання комітету.

Ми планували з вами сьогодні розглянути одне питання, а саме: заслухати інформацію від Національного агентства з питань запобігання корупції щодо загалом результатів діяльності по ключових напрямках, які віднесені до повноважень НАЗК, результатів перевірки декларацій за попередній деклараційний період і так далі. Відповідно, колеги, це одне питання, яке ми планували сьогодні обговорити, воно відображено в проекті порядку денного. Чи будуть, колеги, пропозиції додаткові до порядку денного? Тоді, колеги, прошу порядок денний затвердити. Оскільки пропозиції відсутні, то прошу одразу затвердити в тому вигляді, в якому запропонований.

Хто – за, колеги? Проти? Утримався. Дякую дуже, колеги.

Також звертаю увагу на те, що присутні наші колеги в Zoom. Разом із тим відповідно до Закону про комітети кворум ми рахуємо від фізично присутніх колег, бо зараз у нас засідання комітету не в режимі відеоконференції.

Отже, колеги, по регламенту я пропоную наступне: було б добре, щоб ми сьогодні з вами максимально працювали в режимі питання-відповіді. Я принагідно, колеги, нагадую, що в нас засідання комітету відкрите, ми не ведемо зараз пряму трансляцію, але, як ми з вами домовились ще багато років тому, запис засідання комітету, він доступний на ютуб-каналі комітету, як, власне, і всі решта записів наших засідань. Маю вам просто про це нагадати.

Максимально в режимі питання і відповіді пропоную працювати. У зв'язку з тим пропозиція буде: 7-10 хвилин для доповіді для НАЗК, а далі

відповідно перейти в режим питання-відповіді. І, колеги, я думаю, що присутні в Zoom колеги, якщо матимуть питання, то також мають таку можливість отримати.

Я від себе, колеги, перш ніж передам слово НАЗК скажу одне: ми в цьому комітеті за всі роки нашої роботи завжди, мені здається, в 99,9 відсотка випадків враховували всі пропозиції органів щодо посилення антикорупційних інструментів, щодо посилення повноважень органів, щодо надання можливостей робити свою роботу краще, ширше, повніше і так далі щодо усунення усіх можливих обмежень та перешкод для антикорупційної роботи. Я думаю, що це те, чим, в принципі, може комітет пишатися. Я думаю, що це також нам дає посилене право з подвійною і потрійною суворістю питати про результати роботи, і разом аналізувати, що вийшло, і що не вийшло. І якщо не вийшло, то що ми маємо зробити для того, щоб поправити практику, і для того, щоб практика все-таки призводила до тих результатів, на які ми сподівалися, коли знову ж таки всі ці шість років посилювали органи, збільшували можливості, давали додаткові ресурси і так далі.

Відповідно, колеги, будь ласка, вам слово, а потім перейдемо в режим питання – відповіді.

Дякую дуже.

ПАВЛУЩИК В.В. Дякую, пані голово.

Панове народні депутати, я спробую коротенько невеличкий вступ, потім попрошу Миколу Васильовича, він на презентації покаже про конкретні результати. Вступ загальний по питаннях загального функціоналу і по деклараціях тоді вже буде безпосередньо на слайдах.

Загалом з питань, що стосуються роботи по антикорупційній політиці, це у нас реалізація державної антикорупційної програми за минулий період. За 23–25-й роки ми постійно проводимо моніторинг і вживаємо заходів щодо імплементації заходів, передбачених як НАЗК виконавцем. Точно так само

проводимо постійну роботу з державними органами по імплементації ними їхніх заходів, де вони є відповідальними.

Наступний блок питань – це по антикорекспертизі та стратегічному аналізу корупційних ризиків. В минулому році нами проведено 102 експертизи нормативно-правових актів. Величезний плюс: понад 94 відсотки наших рекомендацій за результатами антикорекспертиз державними органами враховуються і усувається наявність корупційних ризиків.

По стратегічних дослідженнях. Проведено дев'ять стратегічних досліджень і наразі триває, якщо я не помиляюсь, п'ять, чотири стратегічних дослідження, одне з яких, яке, в принципі, було з питань – це в тому числі і по митниці, якщо кому буде цікаво.

В подальшому із також основних ліній роботи, в минулому році проведено роботу по лінії викривачів, одна з яких, один із позитивних результатів яких – це виплата винагороди двом викривачам, по яких було рішення Вищого антикорупційного суду.

І наступне – це розвиток, подальший розвиток ІТ-продуктів. Поки що не буду стосуватись декларування, це я передам слово Миколі Васильовичу, але наразі триває розробка Реєстру прозорості по декларуванню лобістів та дорозробка у POLITDATA 2.0, продукту для контролю фінансів політичних партій.

Також важливу роль в нашій діяльності відіграє міжнародна співпраця, де ми працюємо на різних фронтах. Окремі з результатів роботи: це проведено участь працівників Національного агентства в огляді індикаторів публічної доброчесності (РПІ ОЕСР), які були презентовані в грудні, а також презентований на минулому тижні огляд доброчесності і антикорупції, презентований у нас в Україні по приїзді Генерального секретаря ОЕСР.

Тут я передам слово Миколі Васильовичу, те, що стосується питань результатів роботи декларування як одне з ключових по запиту народних депутатів і безпосередньо по функціоналу Національного агентства.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

І я перепрошую, перш ніж ви почнете, нагадайте нам, будь ласка, скільки в нас сьогодні декларантів, от в рік скільки людей подають декларації? 700 тисяч? 800 тисяч?

КОРНЕЛЮК М.В. Доброго дня, шановні народні депутати, Анастасія Олегівна. На слайді якраз буде ця інформація щодо кількості декларацій за 2024 рік.

Що стосується детальної статистики, ми готували цю інформацію на запит Анастасії Олегівни, і ми там досить детально виклали всі цифри. Я впевнений, що ви мали можливість з цими цифрами ознайомитись. Якщо подивитися про загальну кількість декларацій по роках, то в 2021 році було 623 тисячі декларацій, 2022-й – 618, 2023-й – 646 тисяч і у 2024 році – 632 тисячі декларацій надійшло до нас в реєстр.

_____. А скажіть, будь ласка... *(Не чути)*

КОРНЕЛЮК М.В. Якщо говорити про, – можна наступний слайд, в принципі, – якщо говорити про загальну кількість перевірених декларацій за 2024 рік, це 715 повних перевірок було нами перевірено. Якщо говорити про результати цих перевірок, нами виявлено недостовірні відомості на суму понад 3 мільярди 804 мільйони гривень. У 220 деклараціях виявлено ознаки порушення статті 306 з позначкою 2 Кримінального кодексу України на суму 3 мільярди 716 мільйонів гривень. У 109 деклараціях виявлено ознаки порушень частини четвертої статті 172 з позначкою 6 Кодексу України про адміністративні правопорушення. У 9-х деклараціях виявлено ознаки незаконного збагачення сукупно на суму понад 192 мільйони гривень. У 13 деклараціях було виявлено ознаки необґрунтованих активів на суму понад 47,3 мільйона гривень.

З початку 2025 року Національним агентством запроваджено ще 317 повних перевірок декларацій з наступними результатами. Недостовірні відомості на суму 1 мільярд 454 мільйони гривень, у 134-х деклараціях виявлено ознаки порушення статті 306 з позначкою 2 Кримінального кодексу України, у 37 деклараціях виявлено ознаки порушення частини чотири статті 172 з позначкою 6 Кодексу України про адміністративні правопорушення. У 8 деклараціях встановлено ознаки незаконного збагачення на 372,3 мільйона гривень і у 10 деклараціях виявлено ознаки необґрунтованості активів на суму понад 60,6 мільйона гривень. Це якщо коротко про результати повних перевірок декларацій.

Якщо повернутися до цього слайду, тут ми просто показали вам динаміку збільшення закордонних активів декларантів. Тобто це тренд, звичайно, ми розуміємо, що це пов'язано з повномасштабних вторгненням і велика кількість людей об'єктивно виїхали за кордон. Тобто ми не говоримо, що це якісь незаконні активи, зовсім ні. Ми говоримо про те, що раніше до повномасштабного вторгнення, звичайно, що була значна кількість задекларованих об'єктів нерухомості саме за кордоном.

Тут можна продивитись, побачити саму тенденцію по кількості об'єктів і її орієнтовна вартість як у гривнях, так і в доларах США. Тобто станом на 24-й рік ми маємо активів на 53,8 мільйона доларів США – це те, що виключно за кордоном.

_____. *(Не чути).*

_____. Саме так, я про це і кажу. Так-так-так. Тобто це просто тренд, але це ніяким чином не говорить про те, що якісь там негативні тенденції. Це якраз намагаюсь пояснити.

_____. *(Не чути).*

_____. Дивіться, ця цифра є, але ми просто показували загальну, тому що це статистично.

Так, якщо можна, далі. Тут знову ж таки вертаючись до активів саме за кордоном, ми показали по роках, як змінювалась динаміка саме по країнах: це Румунія, Іспанія і Польща. Це три країни найпопулярніші у 2021 році, у 2022-у – це вже те ж саме, тільки помінялась черговість. Можна наступний слайд. І в 24-му році у нас на перше місце у нас вийшла Іспанія. Румунія випала зі списку, тому що не по кількості об'єктів, а саме по вартості самого майна. Але станом на 24-й рік ми маємо саме отаку тенденцію, що найбільше нерухомості саме в Іспанії, те, що декларують посадовці.

І знову ж таки очевидний тренд на збільшення кількості криптоактивів у деклараціях. Це пов'язано як із збільшенням самої вартості криптоактивів, так і з їх кількістю також. Це слайд щодо готівкових коштів, які відображені в деклараціях. Тут і є прив'язка як до декларанта, так і до готівкових коштів членів сім'ї. І знову ж таки тут наведені цифри як гривня, так долар, так і євро, також інші.

Це, якщо коротко, все. Я просто не бачу сенсу вдаватися в цифри, в статистику, тому що вся ця інформація ми спеціально готували, тому якщо є питання саме по цьому, я готовий на них відповісти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

Ще одна презентація, чи ви сказали все, що ви хотіли сказати?

_____. Прошу вибачення, пані голово, ми, в принципі, ввідні дані дали, а далі те, як ви пропонували, питання-відповідь і конкретно так само можна по статистиці, всі вони наведені. Якщо потрібно буде озвучити...*(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Можливо, також по конфлікту інтересів, скажіть, будь ласка. Якщо є ця інформація під рукою.

І я правильно розумію, що НАЗК не має статистики щодо того, що далі відбувається у правоохоронних органах по результатах тих матеріалів, які ви надсилаєте? Скільки внесено в ЄРДР, скільком особам повідомлення про підозру, скільки справ передано до суду і так далі?

_____. Ні, чому? Ми відслідковуємо цю статистику. Чому ж ні? І ми, до речі, також надавали вам у нашому листі.

ГОЛОВУЮЧА. Ну, у мене є інформація щодо кількості підозр, але немає інформації щодо, наприклад, кількості проваджень, які відкриті за результатами надісланих вами матеріалів.

_____. Ні, там є інформація, я можу вам зараз зацитувати.

ГОЛОВУЮЧ. Так, будь ласка. Якщо я пропустила, то, будь ласка, це зробіть.

_____. Питання буде трохи дивне. Я просто не розумію, що зараз взагалі відбувається. Я поясню.

Ми запросили НАЗК на доповідь станом на 2025 рік. Перший слайд я взагалі не зрозумів, я потім вчитався, зрозумів. Ми почали чомусь із закордонної нерухомості. Другий слайд – із готівкових коштів. Супер, але ми не почули самого головного – статистики. Тому що ми всі спираємось зараз на якийсь документ, який був комусь відправлений. Я про себе можу сказати: я його не бачив, і тому цікаво знати там щодо нерухомості за кордоном. Це цікаво і важливо, але це один із підрозділів, і навіть не топ-10 в межах наших інтересів.

Я запропонував би почати з якоїсь загальної статистики. От як Микола Васильович сказав, що там під 800 тисяч декларантів, потім розкласти цю цифру 800 тисяч, скільки було перевірено, яка динаміка, яка статистика, скільки порушень, скільки ЄРДР, скільки нормативно-правових актів. І, можливо, було б це закінчити кількістю закордонної нерухомості, але не навпаки. Це моя пропозиція, але на розсуд колег.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, тільки користуйтеся, будь ласка, мікрофонами, гаразд? *(Шум у залі)*

_____. Ще, якщо можна, підсвітити якісь ключові інсайти, знахідки, тенденції, ну, окрім нерухомості.

_____. Дякую.

В нас, в принципі, ці дані є. Дякую за зауваження. Ми надсилали на запит Анастасії Олегівні цю інформацію. Я думаю, що правильним буде, якщо Анастасія Олегівна не заперечує, ми основні цифри зараз озвучимо для колег, щоб вони розуміли, на їхній запит.

ГОЛОВУЮЧА. Давайте просто введемо ясність: запит був мій. Я з колегами поділилась цим запитом. Це все відкрита інформація, безумовно, чесно кажучи, ми вас для того і запросили, щоб ви всі ці цифри представили комітету і ми це обговорили.

_____. Так, дякую. Просто єдине, що воно трошечки вийде за регламент того, що ви просили 10 хвилиночок. Я тоді Миколу Васильовича прошу, ми ці дані зараз поозвучуємо.

Дякую.

КОРНЕЛЮК М.В. Я тоді, можливо, неправильно побудував презентацію. Якраз презентація була суцільно таких цікавих речей, трендів, а не загальна статистика. Тому що ми виходили з того, що ми загальні цифри надали вам, ви з ними ознайомились. Через те, я вибачаюсь, ми неправильно...

_____... (Не чути) не було.

КОРНЕЛЮК М.В. Тоді да, тоді це наша помилка. Я зараз тоді повернуся до цифр. Значить, за 2024 рік, як я вже говорив, нами було проведено 715 повних перевірок декларацій. Так. З них виявлені недостовірні відомості на суму понад 3 мільярди 804 мільйони гривень. Ознаки кримінального правопорушення, передбаченого статтею 36.2 – недостовірне декларування, – це у 220 деклараціях. У 109 деклараціях виявлено ознаки порушення частини 4 статті 72 з позначкою 6 Кодексу України про адміністративні правопорушення. У 9 деклараціях встановлені ознаки незаконного збагачення на загальну суму 192,1 мільйона гривень. У 13 деклараціях виявлено ознаки необґрунтованості активів на суму понад 47,3 мільйона гривень. Це те, що стосується статистики за 2024 рік. Якщо ми говоримо про кількість кримінальних проваджень, підозр і направлень до суду, то вся інформація зараз вам буде наведена.

Значить, до органів Національної поліції направлено 161 обґрунтована відомість, у 160 випадках внесені відомості до ЄРДР, закрито 29 кримінальних проваджень, скеровано до суду – 12, триває досудове розслідування у 119 кримінальних провадженнях. До Державного бюро розслідувань направлено 26 обґрунтованих висновків. Відомості до ЄРДР внесено у 25 випадках, закрито 3 кримінальні провадження, 2 – скеровано до суду, по 23-х – триває, проводиться досудове розслідування.

До Національного антикорупційного бюро направлено 28 обґрунтованих висновків, внесено відомості до ЄРДР у 19 випадках,

відмовлено у внесенні у 7 випадках, закрито – 6, триває досудове розслідування у 13 провадженнях.

До Служби безпеки направлено один обґрунтований висновок, внесено відомостей до ЄРДР по даному факту, відомості внесено і це провадження вже скеровано до суду. Це те, що стосується, те, що поставили питання про статистику по кримінальних провадженнях.

_____. А 800, а до 800 тисяч декларацій було подано декларантами у 2024 році, 715 декларацій пройшли повну перевірку.

КОРНЕЛЮК М.В. Так. Саме так.

_____. 800 тисяч мінус 715, решта – це автоматизована, в черзі, очікуванні?

_____. 632-і, так.

_____. Дивіться, дякую...

_____. Скільки?

_____. 632.

_____. Я спробую пояснити.

Ну, по-перше, ми фізично не маємо можливості перевірити всі декларації, які подаються декларантами і в цьому, по великому рахунку, немає потреби. Ми перевіряємо декларації ті, на підставі логічного, арифметичного контролю, які потрапляють в топрейтингової ризиковості. Із цього рейтингу ми вибираємо декларації для перевірки. Інший шлях, щоб декларація

потрапила в перевірку, – це звернення правоохоронних органів або громадян чи юридичних осіб.

Тобто два принципи перевірки декларації: це рейтинг ризиковості і звернення правоохоронних органів в першу чергу.

ГОЛОВУЮЧА. Я перепрошую, а давайте я тоді одразу буду вже задавати питання, і ми будемо переходити повноцінно в режим питання–відповіді. Я дивлюся документи, які ви надіслали, тут також є така підстава проведення перевірки повної декларації, як за ініціативою уповноваженої особи Національного агентства. 2 відсотки – в 24-му році, 3 відсотки – в 25-му. Чесно кажучи, це новий трохи для мого розуміння інструмент....

КОРНЕЛЮК М.В. Я поясню.

ГОЛОВУЮЧА. ...бо моє розуміння було таке, що ви проводите перевірку, якщо а): спрацював логіко-арифметичний контроль; б) звернулися правоохоронні органи; с) звернулися, надійшло звернення громадян. А що таке "за ініціативою Національного агентства"? Це як взагалі?

КОРНЕЛЮК М.В. Це мається на увазі, коли уповноважена особа уже проводить перевірку декларації декларанта, умовно, за 2023 рік, і вона бачить, що в декларації за 22-й, умовно, рік є підстави для проведення перевірки. У цьому випадку пишеться доповідна записка, і це є підставою для відбору декларації цього ж декларанта. Тобто це не мається на увазі...

ГОЛОВУЮЧА. Суміжного року.

КОРНЕЛЮК М.В. Так, попереднього року, як правило. Це дуже рідкі випадки, але деколи вони трапляються. Це не мається на увазі, що

уповноважена особа на власний розсуд прийняла рішення і висмикнула якусь декларацію.

_____. Можна, я уточнююче запитання?

КОРНЕЛЮК М.В. Так.

_____. А яким нормативно-правовим актом регулюються оці дії, які тільки що ви навели?

КОРНЕЛЮК М.В. Ці дії регулюються Порядком відбору декларацій, він затверджений...

_____. Тобто там є така підстава, як доповідна записка, відбір?

КОРНЕЛЮК М.В. Так, це затверджено наказом Голови Національного агентства і заюстовано.

_____. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Ви продовжували, я перепрошую, мені здалось, я перебила вас питанням.

КОРНЕЛЮК М.В. Ні, я, до речі, завершив щодо... те, що звучало по кримінальних провадженнях, я і завершив.

Так, будь ласка.

БУРМІЧ А.П. Ну, ми розуміємо, ви кажете, це 2 відсотки, 3 відсотки, але ми розуміємо те, що це може бути і те, що ми говоримо, корупційні ризики. А

можна якось, скажімо, так, щоб було більше це висвітлено? Скажімо, по цих виключних випадках, хтось був долучений із того ж, може, антикорупційного комітету, або ще від когось, для того щоб ми вбачали і були впевнені, що там немає упередженості або якихось, ну, думок помилкових і таке інше. Тому що такі скарги надходять до нас теж. Як ви на це дивитесь?

КОРНЕЛЮК М.В. Ну, перш за все, дуже прикро, що надходять скарги. Це, звичайно, на них треба реагувати. Але, що стосується цього порядку, ми при його прийнятті проводили громадські слухання, і ці питання також ставилися на обговорення. Тому ми...

БУРМІЧ А.П. Ну, з нами точно не обговорювались.

КОРНЕЛЮК М.В. Ну, ми врахуємо на майбутнє, будемо інформувати вас.

БУРМІЧ А.П. Просто такі виключні випадки, ви ж розумієте, що можуть бути суб'єктивні погляди, якісь корупційні ризики і таке інше. Але був прийнятий порядок про те, що автоматичний відбір, як сказала голова, скарги правоохоронних або ще когось там, повинні бути якісь додаткові підстави, крім погляду безпосередньо співробітника НАЗК. Тому що він може помилятися, більше того, він може виконувати чиєсь замовлення чи ще там щось. Ми повинні бути...

_____. Анатолію Петровичу, у нас працівники НАЗК не виконують замовлення.

БУРМІЧ А.П. Та я розумію. Просто я кажу...

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, я перепрошую. Колеги, давайте просто домовимося, що ми тут не перебиваємо один одного. Це стосується всіх присутніх і навіть мене.

БУРМІЧ А.П. Просто я пропоную, що в таких виключних випадках для того, щоб не було ні в кого ніяких сумнівів і таке інше, якийсь передбачити додатковий страховий механізм, що це дійсно виявила людина за минулі там перевірки, бачила щось і таке інше.

Тому що ви самі розумієте, що сьогодні дуже багато, тільки пресу почитати, то всюди, починаючи з армії, і там, хто має допуски до... тільки журналістів почитати, і там ми вбачаємо, що вони не охоплені вашими перевірками. А окремі випадки, оці 2 чи 3 відсотки, ну, наштовхують на думки. Тому я просто пропоную, щоб ви самі запропонували якийсь додатковий механізм страховки в тому, що, дійсно це так, як ви бачите, це дійсно, що це виявили об'єктивно, що у вас ніхто... і вам теж буде спокійно, і ви будете впевнені, що вас ніхто не звинуватить в якійсь упередженості або в якихось корупційних ризиках.

Тому подумайте. Я б запропонував, щоб ви... був такий якийсь механізм додатково або ми по цих справах десь там вибірково подивилися, перевірили або аудит їх перевірив, що це дійсно так... Щоб зняти ризики і непотрібні думки.

Дякую.

КОРНЕЛЮК М.В. Дякую, Анатолій Петрович, за пропозицію.

Що стосується контролю. Ця доповідна записка погоджується безпосередньо мною, тобто уповноважена особа пропонує, керівник управління погоджує і я затверджую, чи є підстави для відбору цієї декларації, чи немає. Тому говорити про те, що там якогось недостатньо контролю не можна. Це я за це відповідаю. І я вам гарантую, що там все відбувається відповідно до нашого нормативного акта. Це перше.

Друге. Що стосується самого порядку, то як я вже говорив, він був розроблений, затверджений наказом Голови Національного агентства і зареєстрований в Міністерстві юстиції. Тому процедуру ми дотримали і дотримуємось надалі. І я хочу наголосити, що там дуже обмежена кількість цих перевірок, у даному випадку 2 відсотки. Тобто це виключні випадки, коли ми дійсно бачимо під час перевірки декларації за певний період часу, що там є явні порушення в попередньому періоді.

БУРМІЧ А.П. Я вибачаюсь, що ми продовжуємо це, але ви розумієте, навіть у правоохоронних органах, у слідчих є прокуратура, яка трошки там дивиться за законністю дій того ж слідчого оперативно-розшукового. Тому що людина вона може помилятися, людина може робити якісь там моменти, які не підлягають, а ви фактично самостійно, один орган, приймаєте ці рішення. Тому я за те, щоб і у вас якийсь був механізм, який підтверджує саме ваші правильні висновки стосовно цих там 2 чи 3 відсотків.

Тому я пропоную вам самим подумати, як нам... Тим більше, якщо в цьому всьому впевнені, то тим більше, чого тут... якийсь такий механізм. І ми подумаємо самі і ви самі подумайте, щоб ви не випадали з правового поля і об'єктивності цих висновків.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, була піднята рука в Олександра Ткаченка, і потім в Олени Мошенець. Будь ласка.

ТКАЧЕНКО О.М. Я хотів би запитати щодо декларації. От ви казали, що там, умовно кажучи, 600 тисяч подано, 700 – пройшли перевірки з урахуванням показників ризиковості, да. А, наприклад, що відбувається з деклараціями, які теж не пройшли автоматичну перевірку, але вони є в показниках ризиковості не в топі, а вкінці? Я так розумію, якщо я не помиляюсь, строків проведення перевірок немає і вони можуть висіти все

життя, чи як? Щоб ви зрозуміли питання, що відбувається з цим залишком декларацій?

КОРНЕЛЮК М.В. Дуже слушне запитання, що відбувається? Спроможності Національного агентства, як я вже казав, обмежені, тому ми не можемо перевірити більше певної кількості, да. І, дивіться, тут же ж основне питання, що повна перевірка не означає автоматично встановлення факту, що декларант у чомусь винен, да, це спрацювало правило. У нас результативність перевірок 50 відсотків: тобто 50 відсотків ми встановлюємо порушення, а 50 відсотків ми визнаємо, що до декларанта немає запитань. Розумієте, тому що це, по-перше, формули, по-друге, люди насправді до цього часу не всі навчилися заповнювати ці декларації. Тому, умовно кажучи, якщо ми не перевірили цю декларацію, вона нижче топ-1000, умовно кажучи, вона ніколи більше не попаде в перевірку, якщо не буде звернення правоохоронного органу, який може написати і сказати: зверніть увагу, тому що ми знаємо, що у нього є не задеклароване майно. Приблизно так.

ТКАЧЕНКО О.М. Тобто, в принципі, можна фактично вважати, що якщо вона не попала в топ і вона протягом якогось періоду адекватного по ній не виникло питання, то, в принципі, можна вважати, що, умовно кажучи, перевірка пройдена, скажемо так?

КОРНЕЛЮК М.В. Абсолютно так.

ТКАЧЕНКО О.М. Все, зрозуміло. Дякую. *(Загальна дискусія)*

_____. Це ми зараз умовно ...

ГОЛОВУЮЧА. У мене при цьому, колеги, я перепрошую, просто до цього питання поки ми це обговорюємо... Гаразд, пані Олено, я перепрошую, я задам одне швидке питання, чи у вас по цьому ж?

МОШЕНЕЦЬ О.В. У мене теж по цьому.

ГОЛОВУЮЧА. Гаразд, давайте тоді ви.

МОШЕНЕЦЬ О.В. Я швидко, з вашого звіту 23-28 відсотків пройшли декларації по роках... Вам не здається, що цей показник має бути навпаки, умовно кажучи, 30 відсотків мають не пройти декларації? Тобто, в чому проблема? Тобто проблема, можливо, в самій формулі, проблема, не знаю, в підході. Треба, мабуть, задумуватися, бо це занадто низький відсоток і ви самі кажете, не вистачає спроможностей перевіряти всі інші.

І тут же питання, я особисто була на цьому семінарі для депутатів, коли йшла мова про щогорічне заповнення декларацій. Це теж питання звучало: чому ті, хто не пройшли цю повну перевірку, не отримають ніякої довідки? Тому що таким чином, навіть якщо це механічна, технічна помилка, людина може не зрозуміти чи не відслідкувати. І створюється якийсь такий прецедент, що в будь-який момент цю її декларацію зможуть підняти. Реально тут є певні такі корупційні і потенційні ризики. Це ніяке не звинувачення, але у цих 632 тисячі декларантів мінус 715, є відчуття того, що в будь-який момент їхня декларація за якоїсь причини може потрапити на повну перевірку, тому що вона не пройшла цю автоматизовану перевірку. І тому що людина навіть не знає, що там за помилка. Давайте розглянемо спільно механізм все-таки отримання.

По-перше, вдосконалення формули, щоб показник 23-28 відсотків автоматизований був вищим і становив десь 70 відсотків. І тоді це дійсно буде працювати, є логіка в цьому підході.

А другий варіант, все-таки отримання якоїсь додаткової інформації, чи можливість звернення, чи якась інша можливість, можливо, тут запропонуєте. Оскільки, якщо я як народний депутат буду запрошувати цю інформацію по комусь, це буде конфлікт інтересів, правильно? Значить має бути якийсь інший механізм того, що кожен має розуміти.

До мене особисто зверталось дуже багато нових декларантів цих цьогорічних, там лікарі, наприклад, які, вони просто поняття не мали, як ці декларації заповнювати. От я впевнена, що там дуже буде багато помилок у них і суто технічних. Для того, щоб люди хотіли працювати і працювати чесно, ми маємо на увазі цих осіб конкретних, давайте створимо нормальний механізм і зрозумілий, в тому числі ці автоматизовані перевірки. Бо інакше виглядає дивно. Це в продовження до цього ж питання. Я думаю, тут логіка зрозуміла і навіть від того, що каже Володимир, що дуже маленький відсоток перевіряється автоматично.

КОРНЕЛЮК М.В. Я вам хочу, якщо можна, прокоментувати. Олена Володимирівна, повірте, ми дуже хочемо, щоб цей відсоток був 99, тому що ми найбільше в цьому зацікавлені.

Чому виникла проблема з таким? Я згоден, що це низька цифра, ми це чудово розуміємо. Тому що навіть для того, щоб дійти до цієї цифри, ми провели величезну роботу по синхронізації, по роботі з інтеперабельністю реєстрів. Ви не уявляєте, наскільки це було важко і складно. У нас зараз 75 відсотків, яка є інформація в декларації, вона автоматично може підтягуватися з реєстрів. І чому відбувається...

МОШЕНЕЦЬ О.В. Я одразу тут. Є така величезна проблема. От ті декларанти, які заповнюють.. Ваші дані в декларації: реєстр вказує, наприклад, набуття права власності – одна дата, у людини в документах інша дата, і скоріше за все ця декларація не проходить автоматично... Так давайте вирішувати цю проблему.

КОРНЕЛЮК М.В. Ми намагаємося її вирішити. От ми зробили два нових інструменти, так, це часткове автозаповнення декларації. Для чого це робиться? Коли людина скористається цією опцією, то з величезною долею ймовірності вона прийде цю автоматичну перевірку, тому що машина бачить, що все...

От тоді людина має звернутися до держателів реєстрів і сама змінити цю інформацію, ми ж не можемо це зробити за неї. Але ми, якщо чесно, ми сподівалися на те, що декларанти скористаються цією новою опцією і створять декларацію на підставі даних для декларацій, які пропонуються реєстрами. Але люди використовували стару декларацію, бо так швидше, зручніше, і не використовували ці дані. Для того, щоб шанси на автоматичну перевірку декларації вирости, треба користуватися оцими автоматизованими даними, бо вони вже оброблені, там не буде помилок. От у цьому основна проблема.

_____. Я вибачаюсь, но все-таки один приклад. Дивіться, у особи на руках документ там, наприклад, про право власності від 2003 року, це конкретний приклад, а ваші дані дають 2010 рік. Тобто заповнюючи декларацію по даних, вона має внести оцей 2010 рік і тим самим вона обманює систему. Хто сім років до цього володів цим майном? Ну як це, це ж навіть нелогічно.

ПАВЛУЩИК В.В. Якщо можна, коротенько прокоментую. Дякую, Микола Васильович.

Тут проблема є якраз у тому, що ми ж не можемо змінювати реєстри, які є. Це є проблема достовірності інформації в тому реєстрі, до якого ми маємо фізичний доступ. Тобто це проблематика держателя реєстру. Ті реєстри, які в нас є, у нас 14 реєстрів, якщо я не помиляюсь, є інтероперабельними, тобто доступними нам. І частина інформації з них, не вся інформація, бо є деякі дані, які ми не можемо перевести в нашу форму, вони повністю відрізняються

формою. Одна з таких надважливих проблем – це адреса, яка в багатьох реєстрах, вона є, однією графою зазначається. В реєстрі декларацій ця адреса, вона розбивається на п'ять різних граф, якщо не на шість, починаючи від області, громади, вулиці, так, і типу, виду. У нас максимально для можливості надання сервісу для того, щоб держслужбовці це зробили, максимально все переведено словниками для того, щоб люди могли вибирати.

Що стосується дати, ми її ніяк не можемо фізично змінити і, звичайно, це є проблема держателя реєстру, якщо в нього ці дані є недостовірними. Тому тут людина може скористатися своєю можливістю отримати інформацію, яка в неї є, довідка для декларації, яку вона бере під час декларації, побачити цю невідповідність. Але все-таки звернутись до держателя реєстрів, чому ця інформація в них є недостовірною, не відповідає тим документам, які є в осіб.

_____. ... якби була довідка, де було б вказано, що ваша декларація не пройшла перевірку, тому що там умовно адреса не співпадає або ці дати про право власності, тому це б уже було зрозуміліше, прозоріше і дало би змогу цим особам виправити, ну як варіант. І тоді було б менше недовіри до органу.

_____. І більше ефективності.

_____. І більше ефективності, да.

_____. В продовження цієї теми ми хочемо... Ми зараз аналізуємо результати кампанії за 2024 рік і ми хочемо провести інформкампанію роз'яснювальну, пояснити декларантам, щоб вони використовували оці дані, що ми пропонуємо, і самостійно вносили зміни в реєстр для того, щоб не було цієї проблеми. Якщо цього не зробити, це ж автоматична процедура, ми за людей, на жаль, цього не можемо зробити.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, я тут змушена погодитися із пані Оленою. Ви самі говорите, що 28, да, відсотків декларацій з 613 тисяч проходять автоматизовану перевірку. Ця інформація публічна, відповідно в людей складається враження, що всі решта 60, скільки? Ну окей, 70 відсотків декларантів, перепрошую, паразити і щось там негаразд, а люди можуть бути в ситуації, коли вони рік за роком не можуть виправити якусь просту помилку на кшталт неспівпадіння в один день дати набуття права власності між правовстановлюючим документом і реєстром, наприклад.

Можливо, хоча б в таких ситуаціях, коли ви, очевидно, бачите, що тут йдеться про технічне неспівпадіння, про технічну помилку ви б давали декларанту інформацію, що: любий друже, якби оце і оце було поправлено, то все було би гаразд. Бо це, я перепрошую, я не можу підібрати якісне це слово, це фруструє людей. Тобто люди не можуть зрозуміти, як вчинити правомірно, і це також не дуже сервісний підхід до справи. Відповідно я вас дуже прошу про це подумати.

А у мене питання загалом по цифрах. Поправте мене, якщо я помиляюсь. Знову ж таки, у нас є 613 тисяч декларантів, з них ви провели 715 повних перевірок за 24-й рік. Це 0,12 відсотків, якщо я правильно рахую. З цих 0,12 відсотка ви направили 22 обґрунтовані висновки до правоохоронців, це... надалі вже трохи тяжко рахувати у відсотках, і мені здається, трохи беззмістовно, це 00 скількись відсотків. *(Шум у залі)*

Чекайте, ви от у вашій інформації пишете: 228 обґрунтованих висновків із 712 повних перевірок. Я сказала – 228. Тобто ще раз, 613 тисяч декларантів, з них проведено 715 повних перевірок – це 0,12 відсотків. Я далі просто навіть не буду рахувати відсотки, бо це вже така справа, що треба мати дуже хороший зір, щоб на ці цифри дивитися, да. 228 обґрунтованих висновків на рік. З них за рік у вас, ми про 14-й рік говоримо, да.

_____. 2024-й.

ГОЛОВУЮЧА. Перепрошую, 2024-й. У вас скеровано до суду 15. 0 – НАБУ, 0 – Офісом Генерального прокурора, 1 – Службою безпеки, 12 – Національною поліцією, 2 – Державним бюро розслідувань. Перепрошую, якщо сукупно по двох статтях, то ви це пишете. 16. 16. Тобто виходить, що вся оця машина перевірки декларацій, коли 600 тисяч людей працюють, у вас заповнюють декларацію, у вас працює... Нагадайте мені, скільки людей зараз у відділах займається повними перевірками декларацій? 35 людей. А ми ж наче говорили з вами минулого року, що ви збільшуєте цю кількість. Якщо я правильно пам'ятаю, можу помилятися, але минулого року йшлося щось про 45 чи близько того, а тепер їх ще стало 35. Ви нам давали просто штатний розпис, я можу помилятися, але я пригадую цифру 45 людей у відділах повних перевірок, які ви збиралися збільшувати. Ну тобто 35 людей – це явно вже не можна говорити, що це збільшена потужність відділу перевірок.

Просто дивіться ще раз, в нас виходить ситуація, коли враховуючи строки давності у 2-3 роки, залежно від моменту подання і тяжкості злочину, перепрошую, "гора народжує мишу", ну тобто всі ці перевірки закінчуються тим, що скеровується до суду 0,0000 скількись відсотків, да, від проведених повних перевірок. А про вироки, ну я вже тоді зрозуміла, що це не на вашому боці м'ячик, але про вироки взагалі тоді не доводиться говорити.

Я подивилася по реєстру судових рішень, знову ж таки поправте мене, якщо я помиляюся, – у нас по брехні в декларації 366 з позначкою 2 – 27 вироків всього, взагалі всього, на всю країну по всіх категоріях декларантів, з 20-й по 25-го рік.

По незаконному збагаченню: в мене є ця цифра, мені її, чесно кажучи, навіть соромно називати – один вирок. Взагалі всього один з того часу, як ми з колегами отут в цьому ж комітеті підготували законопроект, який відновлює кримінальну відповідальність за незаконне збагачення.

Допоможіть нам, будь ласка, зрозуміти де, що пішло не так, що ми маємо такі цифри? Що треба виправити? Бо це очевидно, просто ненормальна ситуація, десь, напевно, щось не працює. Я навіть зараз не кажу, що не працює

на боці НАЗК, але ще раз, ситуація, коли 613 тисяч декларантів закінчується і перевірка їх декларацій закінчується 0,12 відсотками перевірки і 27 вироками за 5 років, напевно, щось десь поламалося і пішло не так.

ПАВЛУЩИК В.В. Дякую, пані голово. Я попрошу Миколу Васильовича і він почне, а я тоді з приводу причин і умов ще додатково прокоментую.

Дякую.

КОРНЕЛЮК М.В. Перш за все вернемося до кадрового підрозділу управління повних перевірок. Там навіть не 35, а 32 працівники, я згадав цифру. Але в нас є ще підрозділ, який займається моніторингом способу життя. Там також невелика кількість людей, там три відділи, але вони також займаються заходами фінансового контролю.

Що стосується кількості перевірок. Навіть якщо, умовно кажучи, ми збільшимо кількість людей, які перевіряють декларації, вдвічі, ми не зможемо перевірити... ми перевіримо тоді не 715 перевірок, перевіримо, там, 2 тисячі перевірок. Тобто ми не перевіримо всі 600 тисяч.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, це зрозуміло, і зрозуміло, що в більшості цих декларацій, я перепрошую за просторіччя, але нема, що перевіряти, тому що це декларації завідувачів сектору грабелі... Нікого не хочу образити, просто показую, що посади, в яких немає і бути не може ніяких корупційних ризиків, це зрозуміло.

Скільки з 613 тисяч топи? Категорії "А", "Б" – політичні посади, давайте хоча б так. Ми розуміємо?

КОРНЕЛЮК М.В. Ні, ми розуміємо. Я вам, до речі, можу навести статистику.

Але я хочу звернути увагу на що? Що до відновлення декларування в попередній період якраз попередні керівники Національного агентства

робили,.. не те що робили, а було таки чином побудовано перевірки, що тільки топи і перевірялися, по колу: президенти... І яка була результативність цих перевірок? Ну, менше 15 відсотків. Тому що, по-перше, топосадовці мають можливості підійти до цього питання відповідально і заповнили декларацію таким чином, щоб не було ніяких проблем. І це нормально, це правильно. Тобто, я кажу, що навіть, якщо ми будемо перевіряти лише топів, то лишиться поза увагою решта кількості декларантів.

Тому зараз в нас йде відбір як з примітки, так і не примітки. Тому що ми намагаємося забезпечити збалансований підхід, щоб не перевіряти виключно одних і тих самих декларантів. Ну, нам здавалось, що це дійсно збалансовано, тому ми таким чином і рухалися.

Якщо говорити про результативність, ну, перш за все, що я хочу сказати? При перевірці декларацій ми законом не наділені повноваженнями давати оцінку з суб'єктивної сторони, так, є декларація, цим уповноважені... *(Не чути)* лише правоохоронні органи, які розслідують. Тобто ми фіксуємо математичні невідповідності, грубо кажучи, а вже правоохоронний орган дає їм оцінку, чи дійсно особа винна в тому, що вона умисно внесла якісь відомості.

_____. *(Не чути)*

КОРНЕЛЮК М.В. Саме так. Тому навіть те, що ми направляємо до правоохоронців, вони об'єктивно дивляться і кажуть: тут немає судової перспективи. І вони або взагалі не відкривають ЄРДР, або в процесі розслідування встановлюють, що там доказової бази недостатньо для суду. Тому результати перевірки, повної перевірки негативні для декларанта, – це не дорівнює однозначно вироку суду, і це дійсно так.

ГОЛОВУЮЧА. Зрозуміло, що це не дорівнює вироку суду. Помітьте, я тут і одразу казала, що я ситуацію з вироками суду навіть, в принципі, з вами не обговорюю, бо це далеко поза межами вашої зони відповідальності.

Але ще раз, коли із 715 перевірок плюс 71 матеріал направлено до САП, у вас за рік виходить всі органи слідства сукупно відкривають 16 кримінальних проваджень і подають в середньому, я це так дуже в середньому рахую, да, 20 позовів про цивільну конфіскацію, – у нас загалом, якщо я правильно порахувала знову ж таки по реєстру судових рішень, в принципі, всього наразі було винесено рішень ВАКС близько 20 штук по цивільній конфіскації. 20 штук.

Тобто виходить, дуже грубо кажучи, коефіцієнт корисної дії виходить 15 проваджень, перепрошую, 15 матеріалів передано до суду в порядку кримінального судочинства і ще 20 в порядку цивільної конфіскації, цивільний процес. Все.

Я намагаюсь зрозуміти, чому так, що можна зробити для того, щоби більшою була пропускна здатність НАЗК? Які є ваші пропозиції з цього приводу?

Разом з тим, колеги, я також дуже рандомно подивилась, наприклад, висновки за результатами повних перевірок декларацій, які оприлюднені на сайті НАЗК. Я не претендую тут на репрезентативність, я повідкривала просто рандомно по різних категоріях посад. І я, наприклад, бачу висновки, коли уповноважена особа НАЗК відкрила перевірку, немає ніяких питань, розіслала десятки запитів у різні органи, да, і закрила перевірку до того, як отримала відповіді. І про це написано у висновку, хоча строки для проведення перевірки ще були. У мене тоді одразу питання, що взагалі відбулося? Як це можна зрозуміти? Або є перевірки декларацій, в яких... і всі, хто отримували запити перевірки декларацій, це знають, величезна кількість питань, великий обсяг аналізу, це займає велику частку часу оплачених державою працівників НАЗК, а в підсумку ми все одно маємо не дуже, м'яко кажучи, високі показники коефіцієнту корисної дії. Що з цим робити з вашої точки зору?

Бо знову ж таки виглядає, просто, колеги, ще раз, виглядає, що витрачений вами ресурс, він десь у цьому процесі марнується, десь, можливо, не відкалібровані правила ЛАК, може, ви бачите щось, якісь інші причини, які заважають працювати. Але знову ж таки у нас насправді проблема виникає ще навіть до того, як тільки починається тривалий розгляд у суді, бо до суду доходить 0,00 скількись відсотків. Я просто навіть не буду рахувати.

ПАВЛУЩИК В.В. Я коротенько прокоментую першу частину питання, і Микола Васильович потім додасть по іншому.

Перше: що стосується коефіцієнту корисної дії пропускної спроможності і причин та умов. Я це в одне поєднаю.

Перше. Відновлене декларування і відновлені перевірки, вони розпочались лише в минулому році після подачі періодів декларування. Перші висновки були направлені до правоохоронних органів, починаючи з квітня місяця. Мене Микола Васильович поправить, якщо це... З квітня місяця, тобто по суті, трошки більше року часу пішло на те, що перші... перші висновки пішли обґрунтовані до правоохоронних органів. Ви правильно відмітили, що...

ГОЛОВУЮЧА. Ще раз, я перепрошую, близько року від подання декларації.

ПАВЛУЩИК В.В. Трошки більше року пройшло від перших висновків, які пішли на правоохоронні органи, якщо ми зараз говоримо про повні перевірки.

ГОЛОВУЮЧА. Ще раз, більше року між яким і яким моментом?

ПАВЛУЩИК В.В. Між моментом, коли було розпочато направлення обґрунтованих висновків за результатами повних перевірок після їх відновлення.

ГОЛОВУЮЧА. Окей. Тобто ми відновили в жовтні, якщо я правильно пам'ятаю, а обґрунтовані висновки пішли в жовтні наступного року.

ПАВЛУЩИК В.В. Ні, розпочато декларування у 2024 році, до кінця січня – перший період, два перші періоди, до кінця березня – інший.

ГОЛОВУЮЧА. Да, пам'ятаємо.

ПАВЛУЩИК В.В. Тоді ж було розпочато повні перевірки, по результатах повних перевірок перші пішли у квітні місяці. Тобто трохи більше ніж рік було направлено до правоохоронних органів.

Ви правильно відмітили, що питання правоохоронних органів і розслідування правоохоронних органів, органів досудового розслідування – це їхнє питання. Водночас нами здійснюється максимальна робота для синхронізації причин, умов, підстав для внесення відомостей в ЄРДР, тих висновків, які ми можемо робити за результатами і які будуть найбільш коректними. Тут Микола Васильович додасть.

Але нами проведено заходи з усіма органами досудового розслідування, також представники суду були залучені для того, щоб сформулювати основні приклади, які можуть бути, найключовіші способи кваліфікації для того, щоб вони були враховані далі так само правоохоронними органами і в подальшому в суді.

Наступне питання, яке є, – це вже питання діяльності і правоохоронних органів, і судів. Бо тут питання загальне, що стосується періоду досудового розслідування та безпосередньо судового розгляду цих справ. На що це теж впливає? Для прикладу, беручи, в принципі, тут не те, що декларування/не декларування, але загальний. За результатами проведеного дослідження НАЗК було презентовано в минулому році, провели аналіз вердиктів судів як Вищого антикорупційного, так і інших судів з приводу строку від моменту реєстрації

кримінальних проваджень до рішення суду по корупційних, кримінальних правопорушеннях і середній термін від моменту реєстрації до розгляду справи в суді про корупційні правопорушення 7 років становить.

З урахуванням цього, це було одне з великих проблем. Це було одне з питань, яке було, досліджувалося і під час написання попередньої... *(Не чути)* Дмитро Олександрович мене поправить, було передбачено заходи. Точно так само Національним агентством було розроблено законопроект про недопустимість зловживання процесуальними правами, який вирішує частково ці проблеми і дає можливість як і на стадії досудового розслідування, так і в суді розглянути ці справи. Це одне з питань, яке також впливає на цей процес.

Тому розраховуючи, як коефіцієнт корисної дії, він не може бути розрахований в короткий період часу, бо прийняті рішення суду, про які ви розказуєте, вони...

ГОЛОВУЮЧА. Ще раз, колеги. Пане Вікторе, ви все правильно говорите. Зловживання в судах процесуальними правами, короткі строки давності – це зрозуміло. Але я одразу сказала, я навіть не піднімаю питання про розгляд в суді. Але ситуація, коли у вас з 20-ти, з 228-ми, перепрошую, проведених перевірок скеровано до суду 16 матеріалів, скеровано до суду по статтях Кримінального кодексу, я про це зараз говорю. Це ставить питання про, в принципі, дотримання принципу невідворотності покарання, чесно кажучи.

Я бачу, що по 154-ох триває досудове розслідування. Ми зараз в 25-му році, відповідно воно триває з 24-го року, це перевірки декларацій швидше за все за 23-й рік, подані в 24-му, строки давності три роки. Тобто з великою долею ймовірності, навіть якщо ці справи дійдуть до суду, на той момент коли вони дійдуть до суду, у них там лишатиметься, скільки, якийсь рік строку давності, да?

ПАВЛУЩИК В.В. Не так. Я трошечки поправлю. Декларації основні, які були подані за три періоди декларування, вони були подані в минулому році, в 24-му році.

ГОЛОВУЮЧА. Да, в 24-му році, я так і рахую.

ПАВЛУЩИК В.В. І терміни давності вираховуються з моменту подачі декларації з 24-го року.

ГОЛОВУЮЧА. З моменту подання. Відповідно з них півтора фактично року вже пройшло.

ПАВЛУЩИК В.В. З моменту 24-го року. Я попрошу Дмитра Олександровича...

ГОЛОВУЮЧА. Да, півтора року вже пройшло, а справи ще непередані до суду, в кількості 154. Ні, перепрошую, 200 з чимось штук – триває розслідування.

ПАВЛУЩИК В.В. Я прошу, Дмитро Олександрович теж тут додасть.

КАЛМИКОВ Д.О. Дякую, колеги.

Я просто... ми вже годину оперуємо певними цифрами. Я би хотів трошки поговорити про цифри. Перше: 600 тисяч і перевірені 700, ні в якому разі ці цифри порівнювати між собою, і тим більше включати в формулу коефіцієнта ефективності не можна. Це абсолютно некоректно.

Є загальна маса декларацій, декларантів. Ми презюмуємо, що це правомірно люди, які не припускаються помилок. З цією масою з усією працює ЛАК і автоматичні перевірки, охоплюючи абсолютну більшість цих декларацій. Це як би перше.

Порівнювати і визначати 0,1 відсотка, абсолютно некоректно, ведь у жодній країні світу не перевіряється весь масив, і це неправильно.

Питання, наскільки система налаштована так, щоб в загальному масиві знайти ті, де ймовірність порушення висока. Тому коли ми кажемо про коефіцієнт ефективності – це питання співвідношення відібраних і знайдених помилок там. Оце коефіцієнт якості налаштованої ризик-орієнтованої системи. Цей коефіцієнт складає різницю: як від 720 взяли, знайшли 228, це коефіцієнт якості налаштованої...

ГОЛОВУЮЧА. Вибачте, отут я з вами дозволю собі не погодитися, бо ви самі говорите, що у вас 70 відсотків декларантів не проходять ЛАК. Чому не проходять, я не знаю, ми не знаємо цього всі разом. Але сотні тисяч декларантів не проходять ЛАК, з них проведено 715 перевірок, знайдено 228, в 228 випадках є підстави говорити про ознаки кримінального правопорушення, по яких ще правоохоронні органи мають дати відповідь, чи вони також там ці ознаки вбачають, чи ні.

КАЛМИКОВ Д.О. Ну я думаю тут Микола Васильович набагато глибше ніж я знає. Я думаю, що це дві різні речі – логічний і арифметичний контроль і так звана автоматична перевірка – це різні речі. Не проходять її, значний масив оцю автоматичну перевірку, а не логічний, арифметичний контроль, який закриває собою майже всіх.

Так от, коефіцієнт ефективності визначає співвідношення числа взятих в роботу і знайдених ознак, ще раз, ознак. Національне агентство виявляє...

ГОЛОВУЮЧА. Я перепрошую, пане Дмитре, я тут змушена просто вас перебити.

КАЛМИКОВ Д.О. Ви ж сказали, що ми не перебиваємо один одного.

ГОЛОВУЮЧА. Ні, не може коефіцієнт ефективності починати рахуватися з кількості декларацій, які ви взяли в перевірку. Вибачте, ну не може він починатись з цього рахуватися.

КАЛМИКОВ Д.О. Ні, ви кажете, ефективність 0,1 відсотка, тому що в 600 тисячах, ми презюмуємо, що це правомірні, як і ви, і ми декларанти. Ми не можемо в коефіцієнт ефективності брати повну цифру і казати: дивіться, я не можу навіть нуля порахувати.

Тому питання в першу чергу якості ризик-орієнтованості, цей показник від співвідношення відібраної кількості і виявлених ознак неправомірності, він постійно зростає. Він був 20, потім 30, зараз підвищується.

Тепер що стосується, а що ж відбувається з тим, що це за 228 висновків? По-перше, значна з них – це виявлення невідповідності і є підстави адміністративної відповідальності, в більшості з них. Частина необґрунтованих активів, і певна частина – це кримінал.

Тепер далі. Знову ж таки, Національне агентство виявляє ознаки в першій частині ті, які ми називаємо ознаками об'єктивної сторони, невідповідності. Наприклад, ми виявили, що особа придбала, наприклад, чи має майно, яке придбано 10 років тому, і не зазначила його. А виявляється, що це помилка в реєстрі. Таке може бути? Може. Тому і Національне агентство не має повноважень і не має інструментів аналізу суб'єктивної сторони. Тобто ми не вивчаємо і не можемо довести, чи умисно особа внесла ці дані, чи ні. Ці речі вже вивчаються, якщо це йдеться про адміністративну стадію судового розгляду, якщо це кримінал, зокрема правоохоронними органами.

Тобто, коли ми порівнюємо оці 228 і скільки ж справ у судах чи вироків, це питання ще: а) подальшого вивчення встановлення ознак відповідних правопорушень в наступних процедурах; і б) діяльності Національної поліції, ДБР, НАБУ, загальних судів, САП, якщо ми кажемо про необґрунтовані активи і так далі. І отут дійсно, ми могли сказати, що: дивіться ми 228 матеріалів зробили, і все. Ні, ми так не робимо, ми вивчаємо і співпрацюємо з

органами, наприклад, з САП. Ми почали працювати по необґрунтованих активах, ми бачимо, що незначна частина з них трансформується в позови. Ми постійно зустрічаємося і проговорюємо правові позиції, як ми тлумачимо ті чи інші ознаки, для того, щоб коефіцієнт справ, які відкриваються або кримінальних або позовів по необґрунтованих був вищим. Ми проводимо постійно заходи в тому числі, щоб мати спільні правові позиції, ми вивчаємо судову практику, щоб розуміти, як суд тлумачить ці правопорушення для того, щоб дійсно ми не працювали, вибачте, на смітник. І цей відсоток знову ж таки підвищиться завдяки цій взаємодії.

Для цього ми ще робимо такі заходи як... разом з Верховним Судом здійснюємо загальну судову практику, що дозволяє розуміти правові позиції, і робимо власний аналіз кримінальних справ і позицію судів для того, щоб цей відсоток був вищим.

І останнє, що хотів сказати, дійсно, по адмінматеріалах відсоток дуже невисокий, і це пов'язано з абсолютною архаїчністю Кодексу про адмінправопорушення. Наприклад, ніхто не може оскаржити постанову про закриття, ніхто. В цій державі ніхто не може оскаржити постанову про закриття справи, навіть прокурор не може оскаржити. Немає учасника від держави в цьому процесі, немає процедур переглядів, є короткі терміни і багато чого іншого.

Тому, якщо ви просто спитали, як би ми могли вплинути? Ви можете вплинути, внівши зміни в Кодекс України про адміністративні правопорушення, що дозволить підвищити цей коефіцієнт в десятки разів. А. якщо ще хоча б справи ключові щодо топпосадовців віднесені будуть до підсудності ВАКС, цей коефіцієнт буде набагато вищим. Тому у вас інструментарій є, він зрозумілий, законопроект є. Якщо є потреба, ми готові його надати.

ГОЛОВУЮЧА. Я потім прокоментую.

Олексій Жмеренецький, потім Іван Шинкаренко, потім по другому колу буду давати.

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. І від мене ще прохання до колег, в подальшому задаванні питань не входити в діалог, тому що тоді немає можливості ні в кого задавати питання. Тобто питання-відповідь, проїхали, питання-відповідь, далі по другому колу уточнювати. Бо я знаю, що колеги деякі люблять діалог, все.

В мене декілька питань. *(Шум у залі)*

ГОЛОВУЮЧА. Вибачте. Олексію, з усією повагою, я просто думала, що ми тут для того, щоб докопатися до істини і знайти відповідь.

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. Да, але просто ефірний час обмежений і з тими діалогами просто...

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, все, давайте... Пане Олексію. Колеги, будь ласка, витрачаємо час. Будь ласка.

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. В мене декілька питань з приводу логіко-арифметичного контролю і того, що попадає далі на повну перевірку. Для більшості, я думаю, тут присутніх логіко-арифметичний контроль, автоматична перевірка – це все автоматична перевірка. Просто, щоб ви розуміли, да, і для мене. Я – програміст за освітою, я розумію, можливо, різницю, але це неважливо в даному випадку. Тому що є якась система, чорний ящик, тоді заходять дані, на виході є ті, які ризиковані, і ті, які не ризиковані, все.

Виходячи з ваших цифр, більшість, 70 з чимось відсотків – це ті, які не проходять цей фільтр. Далі за якимось принципом частина з них потрапляє все ж таки на повну перевірку. От ви кажете, там 700. Я розумію, що обсяг тих, які потрапляють, залежить від пропускну здатності самого відділу, бо є обмежена

кількість людей. То в мене питання: ви просто берете... у вас є якісь коефіцієнти наскрізні в цих 400 тисяч від, умовно, одиниці до ста, і ви просто по мірі завантаженості департаменту берете зверху на перевірку і далі, коли вони швидко перевіряють, добираєте, добираєте? Умовно кажучи, якщо вам зараз розширити до нескінченості цей відділ, то ви б всі 400 тисяч взяли, да? Це моє питання. Тобто чи є якийсь наскрізний коефіцієнт? Який взагалі принцип відбору?

Друге питання щодо суті цієї повної перевірки. Наприклад, не пройшла декларація фільтр по якихось даних, але ж вона не пройшла фільтр по конкретним позиціям. Наприклад, в людини якийсь там причеп 95-го року, чи невідповідність банківських надходжень з чимось ще. Чому тоді в повній перевірці ви задаєте мільярд питань? В тому числі, відверто, от ми з колегами, колеги просто мене запитують, приходять там 10 гривень у вас там, ну буквально 10 гривень на рахунку і ви їх не вказали, ще там щось таке.

То який сенс в повній перевірці змушувати суб'єктів і працівників же ж вашого відділу, перевіряти несуттєві дані, які можна взагалі, якими знехтувати, а не концентруватись на конкретно тих, які засвітилися в системі? Тоді б ви могли звільнити багато часу у співробітників і перевірити більше декларацій.

Ну от ці два в мене таких питання.

ПАВЛУЩИК В.В. По-перше, щодо першого запитання, ви, в принципі, самі на нього відповіли. От так як ви сказали, так і відбувається. Кожній декларації присвоюється рейтинг, ми беремо 100 по рейтингу, так, як ви сказали.

Що стосується другого питання, це питання методологічне, як проводити перевірки. Вони регулюються порядком, і уповноважений не може на свій розсуд приймати рішення: запитає про 10 гривень, чи не запитає, у нього є обов'язок перевірити всі банківські рахунки, наявність коштів на них

на кінець звітнього періоду і встановити: зазначені вони в декларації, чи не зазначені.

Якщо ми будемо, от розумієте, якщо ми поставимо таку дискрецію – питаємо про 10 гривень, чи не питаємо, то це завжди буде суб'єктивне ставлення. Тому...

_____. ...*(Не чути)*

ПАВЛУЩИК В.В. Питання, дивіться, це ж питання суми, да. От об'єкт нерухомості може коштувати там 100 тисяч гривень – це нижче порогу притягнення до адміністративної відповідальності.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, я дам відповідь. Колеги, я перепрошую, давайте я просто дам відповідь на це питання. Тут НАЗК має рацію, бо відповідно до закону і відповідно всієї тієї підзаконки, яка прийнята на виконання закону, повна перевірка, вона тому і називається повна перевірка, що вона перевіряє все в декларації. Якщо вже декларація взята на повну перевірку, то за логікою закону НАЗК якраз і має перевірити в ній кожні 10 гривень. Питання просто в тому, що час, витрачений на детальний аналіз відповіді про кожні 10 гривень, він забраний насправді із часу, який міг би бути витрачений на пошук того, що мало би бути в деклараціях, а чого нема, наприклад, не задеклароване користування нерухомістю і так далі і тому подібне, отут як би вже питання. А не може бути, ми не можемо до НАЗК ставити претензію в тому, що якщо вони починають повну перевірку, то вони перевіряють все, бо це і є процедура повної перевірки – це вона і є.

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. ... процедурою, може, нам треба змінити щось? Тому що якщо цими цифрами...

ГОЛОВУЮЧА. Мікрофон, будь ласка.

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. Я до того, що або роз'ясненням, або, наприклад, через законодавство, чи через зміну методології. Тобто декларанту прийшов запит кілометровий, він може написати просто, ну там, де написано – у вас там 10 гривень, 100, там 50, він напише – немає значення, немає значення, немає значення і відправляє вам. ...*(Не чути)* ну окей типу.

Чи він потім почне на базі цих відмов дати пояснення по 10 гривнях, бомбардувати наступними зверненнями і будуть якісь наслідки? Я до того, що, може, ви порекомендуєте якимось змінити, якісь пороги встановити, ну щось з цим зробити?

ПАВЛУЩИК В.В. Я дякую, Анастасія Олегівна дуже слушно сказала, повна перевірка – це ж не наша забаганка, так прописано в законі. І ми, якщо ми говоримо, ми готові змінювати, але є речі, які ми можемо змінити в себе своїми нормативними документами, наказами, порядками, а є речі, які ми не можемо змінити, це на рівні законодавства. Тому ми...

_____. А як ви вважаєте, чи є сенс?

ГОЛОВУЮЧА. Ми ж якраз вас і питаємо: так що змінити, щоби було ефективніше?

_____. Це знаєте, як виглядає? Коли спускає шину в машині, а її починають повністю розбирати і шукати, що там не працює. Ну це ж бред просто.

ПАВЛУЩИК В.В. Дивіться, що можна змінити і чи треба щось змінювати? Ну, звичайно, будь-яке законодавство, воно ж має змінюватися відповідно до потреб, які вирішуються. Ми готові пропрацювати зміни ці, але

це неможливо, що треба змінити. Це треба проаналізувати, ми ж і робимо зараз це.

ГОЛОВУЮЧА. Просто дивіться, колеги, перепрошую, це просто питання, яке, я мушу це сказати, бо це впливає із тих питань, які ставила я, і з тих питань, які ставили колеги. Мені просто дуже прикро, що наша дискусія перейшла з питань, які одразу поставили, як підвищити ефективність, в обговорення питання, чи 715 висновків – це дуже круто, чи 715 висновків, чи 715, перепрошую, перевірок – це дуже погано.

В мене нема зараз навіть мети дати відповідь на питання, чи це круто, чи це погано. Але однозначно по співвідношенню кількості декларантів, кількості декларантів, які не проходять повну перевірку, декларації, які фізично ви можете перевірити, і матеріалам, які направляються в суд, – є проблема, вона очевидна. І ми тоді питаємо, у нас немає зараз мети вийти і сказати: НАЗК погані, вони погано перевіряють. Ми весь час задаємо одне і те саме питання: що зробити, щоб зробити цю процедуру більш раціональною, щоб це умовне сито ловило більшу кількість людей, які ховають активи корупційного походження? Причому, я підкреслюю, було би добре, щоб це сито реально ловило людей, які ховають активи корупційного походження, а не причіп 92-го року. Це ми також всі з вами розуміємо. Розумієте?

І мені дуже прикро, коли я ставлю так питання і колеги ставлять так питання, а у відповідь ми фактично від вас отримуємо: та що ви до нас причепилися з цією кількістю перевірок! Тобто ви тоді скажіть, якщо все гаразд по законодавству так, як працює зараз, то ми будемо розуміти, що це позиція НАЗК. Якщо ви погоджуєтеся з тим, що можна щось відкалібрувати, то, ну, ми в першу чергу тоді від вас чекаємо пропозицій. Ще раз, ми з вами зараз не сперечаємося про те, на якій частині п'єдесталу ви маєте стояти чи не стояти. Ми чекаємо пропозиції, що зробити для того, щоб відкалібрувати механізм, який, очевидно просто по цифрах, станом на зараз все-таки недостатньо відкалібрований.

БУРМІЧ А.П. Уточнити можна?

ГОЛОВУЮЧА. Тут просто, Анатолій Петрович, не можу вам дати можливість уточнити, бо ще тримав руку Іван і Олена, і потім ви.

БУРМІЧ А.П. В розрізі вашого саме запитання, мається на увазі, два слова тільки. Ви це самі можете зробити, скажімо, внутрішніми інструкціями, чи ми повинні зробити законодавство? І все.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, Іван Шинкаренко ще не говорив, тримає руку. Будь ласка, пан Іван, а потім я почну давати по другому колу.

ШИНКАРЕНКО І.А. Було б звичайно приємно, аби наша сьогоднішня зустріч не закінчилась лише тим, що ми поговорили, зустрілись, давно не бачились, звичайно, цікаво. Щоб була конкретна якась користь з цього. І вже двоє колег перед тим, як я виступав, сказали це, і я буду третім. І мені здається, що це слушно і ось чому.

Конкретний приклад. Я мав в своїй декларації... не задекларував два автомобілі 1993-й чи 1995-й роки, вони були придбані, це ВАЗ-210... скількись. І ці машини були продані по генеральному дорученню і все, кінців немає, нічого. Але десь воно там в якихось базах було. І звісно, коли відбулася моя перевірка, мене запитали: де вони? Це був цілий квест, як позбавитися цих автомобілів, це майже неможливо, одного я ще не можу позбавитися.

І друга ще проблема була в тому, що задекларована квартира, я її написав не як квартира, а візував її кімнатою чи якимось там приміщенням. Це вже журналісти знайшли і це написати в медіа. Якби я отримав під час першого намагання автоматично провести мою перевірку від вашої системи запит: друже, в тебе там "жигулі" чи ще щось, я б почав займатися цим, на наступний рік я б виправив ці помилки. Але факт того, що в мене не було це намагання

приховати "жигулі", воно в вашій пам'яті, тобто в базі залишилося, тут нічого б не змінили. Якщо б десь потім ви їх побачили, що я на них їжджу, то, звісно, ви б сказали: ти, вони були.

Тобто, якщо система буде надсилати декларантам інформацію про ці помилки, люди їх будуть виправляти, відповідно у вас збільшиться кількість людей, хто пройде автоматичну перевірку і зменшиться тих, хто не пройшов, тобто в кого є потенційні ризики якихось там правопорушень. І тим самим, коли ви будете якось рандомно вибирати, у вас збільшиться концентрація, дійсно, декларантів, які щось порушили. І найголовніше, інші 590 тисяч декларантів будуть спати принаймні трошки спокійніше, а не вичікувати, чекати того моменту, коли їх прийдуть і потім з листа журналіста якогось замовного почнуть "кошмарити" якимись там питаннями. Тобто людина знає, у неї чиста декларація, вона працює, виконує свої обов'язки, а не боїться якихось незрозумілих речей.

Тому конкретна пропозиція: що потрібно зробити аби НАЗК відправляло репорти ці декларантам, наприклад, там по тих причинах, чому ми не пройшли автоматичну перевірку. Можливо, якихось явно те, що вам не треба демонструвати, розуміючи, що ви це знаєте, бо там йде слідство, – окей, це приховувати. Але давайте якісь речі, ну з "жигулями" ну, це дійсно... Що потрібно, щоб ми отримали цей репорт?.. Я перепрошую, навіть запитання, чи пройшов я автоматично, чи не пройшов, – там був цілий квест у мене дізнатися у вас. Ми писали від фізичної особи листи, тобто вам...

Да, що треба, щоб декларанти отримали репорти по своїй перевірці і чи взагалі це можна?

_____. Дивіться, ми... На даний час ми проводимо аналіз цього етапу декларувань за 2024 рік. Я казав, ми застосували цих два нових інструменти, частково автозаповнення і ми хочемо доопрацювати технічні можливості реєстру для того, щоб, ну частково так, як ви кажете для того, щоб надсилати декларанту причини, чому він не пройшов. Ми працюємо над цим,

але для цього нам потрібен час, ми маємо все проаналізувати, технічно доопрацювати сам реєстр, тому що це не може робити людина, це має автоматично проходити. Там певні складні ці форми, тобто це технічна складова, і ми не можемо її вирішити от швидко, нам треба проаналізувати, але ми над цим думаємо і ми хочемо це впровадити, що, можливо, з наступного етапу декларування це буде започатковано.

ШИНКАРЕНКО І.А. Тобто у нас все є, а законодавчо...

_____. Це ми можемо зробити, да. Тут законодавчо це ми можемо самі, так. Для цього не треба законодавчо, ми це можемо зробити самі, да.

ГОЛОВУЮЧА. Пане Іване, якщо я правильно розумію приклад, який ви навели, то, мені здається, що цієї проблеми вже не мало би бути. Бо реєстр транспортних засобів – це один із тих реєстрів, із якого вже зараз витягає інформацію оцей сервіс інформація для декларації. Тобто якби перша декларація вами, конкретно в цьому прикладі, заповнювалася, наприклад, в 24-му році, і мені здається, що раніше була ця опція, то ви би вже зайшовши в електронний кабінет, відкривши б дані для декларації мали би приємність ознайомитися з причепом, який все ще з вами.

КАЛМИКОВ Д.О. Власне, колеги, ми так і пропонуємо, використовувати той інструментарій, який є. Навіть якщо ви берете за основу попередню декларацію, скористайтесь довідкою її автозаповнення, ви тоді зможете порівняти, отримати дані, про які ви можете навіть не знати. Да, це часто буває навіть і по податкових. Буває, люди отримують якісь фінанси, про які забули, або навіть не знали, що вони їх отримали.

Ми надалі по мірі вдосконалення своїх технічних можливостей будемо думати про те, як доводити ці звіти. Що стосується...

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, перепрошую, давайте ми просто тут підсумуємо попередню тезу пана Миколи.

Ви працюєте над тим, щоб розробити можливість інформувати декларанта, хоча би з незначними корупційними ризиками, як би їх не міряла ваша внутрішня система, про те, що саме було негаразд в декларації, через яке неспівпадіння, з якими реєстрами або іншими даними не проходить автоматична перевірка. Я правильно зрозуміла?

КОРНЕЛЮК М.В. Саме так.

ГОЛОВУЮЧА. Коли цей – не знаю, як це назвати, - застосунок, чи що це мовою програмування, могло би запрацювати? Ну, ви бачите, цих питань багато від добросовісних декларантів.

_____. Для того, щоб зрозуміти, скільки потрібно часу, ми маємо – от вертаємося, про те, про що говорила Олена Володимирівна, – ми маємо проаналізувати, чому такий низький відсоток взагалі спрацювання автоперевірок і на що формули спрацьовують, що люди їх не проходять. Ми це маємо для себе зрозуміти, і після цього технічно налаштувати систему таким чином, щоб воно в автоматичному режимі йшло туди. Ми для себе брали два-три місяці для того, щоб розробити це. Але я не можу говорити...

ГОЛОВУЮЧА. Дивіться, ми ж просто маємо також оперувати якимись часовими рамками, щоб ми не задавали вам це питання раз в місяць.

_____. Два-три місяці, ми для себе внутрішньо визначали такі терміни.

_____. Тут питання в тому, щоб проаналізувати і прийти до висновку, що потрібно зробити, ми можемо. Єдине питання виникає ще в аспекті, чи потребує воно модернізації реєстру, чи не потребує. А це вже далі буде питання...

ГОЛОВУЮЧА. Дивіться, ще раз, колеги... Вибачте, будь ласка, я тут змушена просто модерувати, бо ми півтори години вже працюємо, а ще в колег багато питань.

Я зрозуміла, з яких складових складається вирішення цього питання. Моє питання було: коли можна очікувати, що будуть всі ці складові пройдені і буде результат той, який я описала. От коли, можете ви назвати строк?

_____. Ми розраховуємо на 2-3 місяці.

ГОЛОВУЮЧА. Тобто за 2-3 місяці вже декларант зможе отримувати сповіщення?... Дивіться, а моє питання було саме про це, коли декларант зможе отримати сповіщення?...

_____. З наступної кампанії декларування. Тому що ми ж не зможемо ... *(Не чути)* систему, кампанія закінчилась, розумієте. Для того, щоб це запровадити, ми маємо знайти технічне рішення і з моменту вже подачі декларацій...

ГОЛОВУЮЧА. Але дивіться, що тоді буде. Тоді виходить, що буде ще один цілий рік, коли люди знову подадуть декларацію, знову з тими самими дрібними якимись помилками, яка знову вам зробить статистику – 70 відсотків не пройшли автоматизовану перевірку. З цих 70 відсотків, скільки? – 400 тисяч, ви провели 715 перевірок і, на жаль, хотіли би ми того чи ні, у нас за рік, можливо, вже дасть бог, з іншим складом комітету, але все-таки буде рівно така сама дискусія, рівно така сама дискусія.

То, можливо, ми щось можемо зробити для того, щоб це виправити швидше? Дивіться, ви визнаєте, що є проблема, правильно, ми визнаємо, що є проблема. Можна її не тягнути, як kota за хвіст, ще на рік?

_____. Анастасія Олегівна, ми не говоримо, що є проблема. Ми кажемо, що це спростило би життя декларанта, ми хочемо це зробити.

ГОЛОВУЮЧА. Дивіться, це і статистику НАЗК би спростило, бо ще раз, 400 тисяч декларантів не пройшли перевірку, ви провели 715 перевірок, встановили 228 випадків, коли є підстави говорити про проблему. Це ж також несерйозно, для вас же в першу чергу...

_____. Дивіться, я не є технічним спеціалістом, але мені здається, неможливо налаштувати реєстр таким чином, щоб він вже по тому, що сформувався... що сформував ЛАК, да, оцей рейтинг, щоб він...

ГОЛОВУЮЧА. Чому?

_____. Тому що, мені здається, що це можна налаштувати тільки таким чином, що коли закінчилась обробка і після цього система щось відправить, а коли вона вже сформована, мені здається технічно це складно. Але знову ж таки я не технічний спеціаліст, я не знаю. Ми взяли собі 2-3 місяці часу, щоб зробити.

ГОЛОВУЮЧА. Мені здається, що це, я майже переконана, колеги, чекайте, дайте я скажу, – я майже переконана, що це технічно можна було зробити, бо ви вже зараз, у вас вже є якийсь сет правил, по яких відбулося спрацювання, через що не пройшли декларації автоматизовану перевірку.

_____. Я не можу сказати ствердно, тому що я не готовий на це відповісти. Ми беремо собі час, для того, щоб, по-перше, знайти технічне рішення.

ГОЛОВУЮЧА. Давайте тоді...

_____. Нормативно його врегулювати і потім застосовувати, от така черговість...

ГОЛОВУЮЧА. Просто якщо його ще треба нормативно врегулювати, то це, колеги...

_____. Нормативно, мається на увазі, на рівні Національного агентства, не на рівні законів.

ГОЛОВУЮЧА. Пані Олено, будь ласка.

МОШЕНЕЦЬ О.В. Цілий перелік ще запитань, давайте трішки далі підемо.

Скільки зараз триває в середньому моніторинг способу життя, все-таки чим визначаються ці терміни? І чи не вважаєте ви за потрібне все-таки зробити певні обмеження, наприклад? І це теж буде більш зрозуміліше, більш прозоріше для всіх.

От просто коментуючи попереднє запитання, те, чому ми ставимо так багато запитань навколо цих перевірок? Це в тому числі тому, що люди багато, здебільшого ті, які прості звичайні, кому треба заповнювати ці декларації, відмовляються від певних посад, які могли б бути ефективними в тому числі в органах державної влади, саме через те, що вони знають про декларацію і вже її бояться ще, так сказати, на берегу.

Моніторинг способу життя. Теж цікавить, скільки триває, яка ефективність? Тому що на попередній зустрічі, коли ми були у вас в агенції, ви говорили, що ви дуже великий акцент робите саме на цей напрямок. Хотілось би тут більш детальніше.

Ми сказали, що необхідно підготувати, точніше, пропонуємо вам підготувати певні пропозиції. Все-таки хотілось би бачити від вас більше законодавчих пропозицій, хотілось би, можливо, з вами частіше зустрічатися. Тому що якось виглядає так, що в цифрах є проблема, а в реальності не так багато пропозицій від вас. Давайте разом працювати, власне, ми тут для того і є.

Тепер іще декілька питань, які стосуються вашого звіту. Згідно вашого звіту за 2024 рік було виділено більше ніж 18 мільйонів гривень, закладено на проведення опитування щодо запобігання протидії корупції. І загалом це стосується тематики викривачів, я хочу сюди повернутись. Якщо подивитись статистику в Єдиному порталі повідомлень, то у 2024 році надійшло 2140 повідомлень, але за результатами лише 18 осіб набули статусу викривачів. Правильно, да? Це теж стосується...

_____. *(Не чути)*

МОШЕНЕЦЬ О.В. Що-що-що?

_____. *Якщо ви звіт... (Не чути)*

МОШЕНЕЦЬ О.В. Дивіться, тобто це менше 1 відсотка осіб. І тут таке саме питання, як і в попередньому. В чому проблема? Тобто, можливо теж необхідні певні зміни до законодавства. Очевидно, що щось не працює, да. Давайте говорити чесно.

І останнє моє питання. Я просто всі одразу задам, щоб вже потім не повертатись. Згідно зі скринінговою освітою Європейської комісії реалізація

Державної антикорупційної програми трішки відстає, відстає від графіку. Там частково або повністю виконано менш третини передбачуваних заходів. Теж хотілось би зрозуміти, ну, є певні занепокоєння, чи, можливо знов-таки законодавчі потрібні певні зміни. В чому проблема? Ми хочемо вам допомагати. Тобто роботи багато. І хотілось би зрозуміти, як ми працюємо в наступні оці два-три місяці, поки виробляється оце рішення і інші? Все.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, тут я мушу просто приєднатися до заданого пані Оленою питання. Щороку до нас як до комітету надходять від уряду пропозиції до плану законопроектних робіт. Щороку в урядовому плані законопроектних робіт є пропозиція від НАЗК, зокрема щодо конфлікту інтересів, щодо, до речі, якщо я правильно пам'ятаю, щодо запобігання зловживання процесуальними правами, щодо посилення певних інших речей – повноважень, можливостей для НАЗК. Знаєте, що відбувається потім із цими планами? Ми їх включаємо в план роботи комітету, бо це ж поважний уряд, нами призначений, присилає нам свої пропозиції, звичайно, ми їх включаємо. А потім рік за роком Анастасія Олегівна змушена писати звіти на Голову Верховної Ради, в яких я пишу, що комітет, з поясненнями, чому комітет не виконує план законопроектних робіт. І я змушена рік за роком писати Голові Верховної Ради, що, на жаль, комітет не може пропустити законопроект, ініційований НАЗК, точніше, розробка якого ініційована НАЗК, в ситуації коли НАЗК через уряд нам цей законопроект не подав. Ну, як би неможливо запропонувати Верховній Раді ухвалити законопроект, якого у нас немає.

Я просто змушена буду тоді, що робити? Не ініціювати включення цих позицій надалі в план законопроектних робіт, щоб не писати звіти про те, чому цих законопроектів немає. Порадьте нам просто, що далі з цим робити, і чому так відбувається? Бо знову ж, колеги, дуже неприємно писати ці звіти. От чесне слово, дуже неприємно.

ПАВЛУЩИК В.В. Дякую за всі запитання. Я собі помітив, з вашого дозволу, по черзі дам слово собі і заступникам.

Почну з другого питання по викривачах. Неправильно формувати питання з приводу того, що знову ж таки з усіх звернень, які надходять по порталу, не означає, що всі вони можуть містити інформацію, яка заслуговує уваги, це фізично неможливо. Точно так само, як в правоохоронних органах: не кожна заява, яка надходить від людини, вона може містити інформацію.

Тому, в принципі, це стосується якраз тої інформації, яка може слугувати увазі, може бути по ній розпочати перевірку або можуть бути матеріали надіслані до інших правоохоронних органів. В тому числі і що стосується самого порталу викривачів, робота ведеться, зараз уже підключено близько 9 тисяч організацій, які є. І воно якраз так само приводить до надходження цих заяв і можливості людей звертатися з цього приводу як в себе в організацію, так і до НАЗК напяму.

По інших питаннях я попрошу щодо моніторингу способу життя, прокоментувати Миколу Васильовича, а по законопроектній – Дмитра Олександровича після цього.

Сказати, що ми задоволені, ми однозначно, він почав діяти, тільки в позаминулому році він був запущений. Ми в будь-якому випадку знаходимо ті мілкі прогалини, які можна вирішити, поточні, в подальшому воно, однозначно має бути хороший і нормальний аналіз після того вже. Але сам по суті портал – це хороший спосіб отримання інформації і надання інформації людьми з гарантією захисту їхніх прав.

КОРНЕЛЮК М.В. Так, щодо моніторингу способу життя. Ми дійсно вважаємо, що це дуже ефективний інструмент і будемо в подальшому розширювати його можливості, будемо намагатися це робити.

Що стосується строків, я вам можу навести статистику. Значить в 2023 році мінімальний строк проведення моніторингу способу життя 3 з половиною місяці, середній строк – 10 місяців, максимальний – 18 місяців. В 2024 році

мінімальний строк – 2 місяці, середній строк – 9 місяців, максимальний – 15 з половиною місяців. Ну 2025 рік він нерелевантний, але от мінімальний строк у нас був 2 з половиною.

Тобто ми згодні з тим, що можливо, для того, щоб збалансувати права людини в КПД декларації і час, необхідний для проведення цього моніторингу, потрібно встановити чіткі строки. Нам видається розумними строками – це строк у шість місяців з можливістю у певних випадках його продовження там за рішенням заступника було ще на шість місяців, не більше. Тобто ми згодні, що це раціональна ідея і що це треба унормувати. Але якщо говорити про менші строки, ми вважаємо, тоді буде складно перевірити всі аспекти, оскільки, як би там не було, але реальності такі, що дуже багато об'єктів нерухомості за кордоном. Тобто можуть бути різні ситуації, коли не завжди можна перевірити все дуже швидко.

Дякую.

ПАВЛУЩИК В.В. ... Дмитра Олександровича попрошу, точно так само озвучити, можливо, по конфлікту інтересів, які так само дуже важливі є. Ми би хотіли все-таки попросити підтримки.

Дякую.

КАЛМИКОВ Д.О. Дуже дякую за низку важливих, цікавих питань.

Перше, що стосується досліджень, Ви сказали 18 мільйонів. Ні, не 18, а 1,8 мільйона на дослідження. Можливо, це в нас помилка або у вас у даних. Дослідження соціологічне коштує від 1,7 до 1,8 мільйона.

Що стосується Державної антикорупційної програми і занепокоєння Європейської комісії. Кілька важливих складових, які суттєво мають значення і вплив. По-перше, антикорупційна стратегія з самого початку при розробці разом нами з вами планувалася на п'ять років реалізації, потім два роки вона лежала в парламенті, вона не виносилась в порядок денний. Але обсяг, внутрішній зміст стратегії залишався ж тим самим. Потім розробляли

Державну антикорупційну програму, розробили у відповідні до законів терміни. Але набрала чинності Державна антикорупційна програма в березні 23-го року. Це означає, що на фактичну реалізацію програми з реалізації стратегії на 5 років залишилося 2 роки і 8 місяців. Тобто у нас на реалізацію наших амбіцій вдвічі менше вже було термінів для органів виконавчої влади. Загалом Державна антикорупційна програма передбачає... Якщо, наприклад, попередня передбачала на 5 років так само 220 заходів, то зараз вона передбачає 1 тисяча 146 заходів, покладених на 141 державну інституцію, фактично на всі органи державної влади.

Тепер з приводу... Це важлива складова, тому що це вже виклик з самого початку був вдвічі більший від реалістичного, в умовах війни, інших особливостей, змінювання обстановки і так далі. Тепер, що стосується реалізації. З тих заходів, які мали бути завершені станом на 31 грудня 2024 року, повністю або частково реалізовані заходи – 82 відсотки. Тобто рівень виконання з тих, які мали бути завершені, 82 відсотки в умовах вдвічі меншого терміну. Я вважаю, це показник абсолютно фантастичний в цих умовах. Це у відсоткових показниках.

Що стосується в абсолютних показниках до загальної програми. Європейська комісія звертає увагу, що загалом цей стан виконання складає 36,6. Виявляється, що в нас же ще є аж 60 відсотків, які не закінчені. Тут є дві категорії: перша – це ті, які будуть початі і завершені протягом цього року, одного з двох; і друга – є 277 заходів, які мають статус "виконується". Що це означає? Абсолютна більшість з них – це ті заходи, які 31 грудня цього року в ніч на 1 січня трансформуються у "виконані". Чому? Наприклад, от у Національного агентства є захід: щорічно проводити аналіз судової практики кримінальних справ, щорічно. Ми його щорічно виконуємо. Або Верховний Суд має робити узагальнення щорічно, або робити щоквартально моніторинг. Відповідно ми виконуємо постійно, але статус ми не можемо йому надати "виконано", бо він має виконуватись до кінця терміну. Відповідно при оцінці стану на 31 грудня ось ці 277 заходів, абсолютна більшість із них

трансформується у "виконані". Тому справжній відсоток виконання належного, він насправді зараз в районі 50 плюс відсотків.

Тепер про очікування. З огляду на те, що у нас вдвічі менше строку, ніж ми планували; з огляду на воєнний стан, який місцями впливає... Ну, от наприклад, ми з вами планували провести всю інвентаризацію земель оборони. Тепер провести її повністю неможливо, відповідно ми підкоригували програму, щоб проводити інвентаризацію земель лише на територіях, які не окуповані, або, навіть якщо деокуповані, то і проведено розмінування, щоб надати можливість об'єктивно виконати ці заходи.

Тобто, я вважаю, в цих обставинах, якщо загальний стан виконання буде перевищувати 75 відсотків, це буде абсолютно фантастичний показник. В абсолютних показниках це приблизно 900 заходів, попередні стратегії програми передбачали 200, а це буде 900, тобто в чотири рази більше ніж попередній 5-річний період.

І нарешті, що буде з тими заходами, які, наприклад, не виконані, бо проблеми не вирішені? Зараз ми опікуємося питаннями розробки наступної стратегії програми і відповідно все те, що ми недовиконали, воно буде включено в наступну стратегію програми, і ми все розпочате разом з вами завершимо.

Щодо, можливо, по програмі, що стосується законопроектної роботи. Перше: треба розуміти особливості діяльності уряду і урядових структур. Наприклад, у нас є...

ГОЛОВУЮЧА. Да, ми їх розуміємо. Дякую.

КАЛМИКОВ Д.О. Ні, ви ж ставите нам у провину, що вони...

ГОЛОВУЮЧА. Не повірите, ми розумні люди, ми в курсі, як працюють ці системи.

КАЛМИКОВ Д.О. Ви тоді не можете ставити нам в провину ситуацію, що якийсь законопроект не доходить до парламенту. Наприклад, є законопроект щодо зловживання процесуальними правами. Він розроблений у співпраці з міжнародними партнерами, низкою громадських організацій, НАБУ, САП, ВАКС і так далі. Ми його в уряд вносили, вже я не знаю, скільки разів, півтора року. Але Міністерство юстиції, наприклад, не вважає його за потрібне, нам його повертають вже півтора року неймовірну кількість разів.

Тут є два шляхи. Оскільки, ми бачимо, що ми не можемо подолати цей на даний момент елемент, якщо ви у нас, або ми можемо ініціативно, якщо ви захочете, надіслати проект закону, який розроблений спільно, обговорити його ви можете, його подати, як від народних депутатів або від групи народних депутатів. Ми будемо тільки раді поділитися з вами нашими напрацюваннями в цьому або в будь-якому іншому...

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, це прекрасна промова, я її дуже підтримую. Рівно точно така сама розмова у нас була рік тому на виїзному засіданні в НАЗК, от рівно точно така сама, правда. За цей час до нас офіційно зайшло листів з цими пропозиціями нуль.

КАЛМИКОВ Д.О. Добре. Якщо ви не проти, ми ініціативно тоді надішлемо протягом найближчого часу законопроект про зловживання процесуальними правами, законопроект щодо, ми ж говорили сьогодні про ефективність судової системи, – про внесення змін до КУпАП і віднесення протоколів НАЗК до підсудності ВАКС, щоб поправити цю ситуацію.

І готові вам надіслати законопроекти у сфері конфлікту інтересів обмежень, обтяжень, про які ми говорили, які я, зокрема, в робочому порядку місяць тому передав вашому помічнику пану Андрію. Власне, ми їх надішлемо офіційно, щоб ви могли з ними працювати. І ми будемо раді, якщо ми створимо якийсь майданчик, де ми зможемо там раз на місяць, на два активізовувати

інформацію про стан розробки і ініціатив з боку Національного агентства, будемо готові співпрацювати.

ГОЛОВУЮЧА. Дивіться, колеги, ще раз, ми також будемо цьому раді, і я тут змушена ще раз наголосити, що ми просто про це домовлялися рік тому. Ми рівно про це домовлялися рік тому, що комітет буде залучений, що ми знатимемо про законопроекти, над якими працює НАЗК, що якщо щось не рухатиметься через уряд і ми готові будемо допомогти з парламенту. Дуже шкода, що ми зустрічаємося через рік, віз і нині там, і ми знову ми про це домовляємося. Я з задоволенням знову про це домовлюся, було б добре просто, щоб ця домовленість якось виконувалася, ну правда, колеги.

Було питання в Олександра Ткаченка, потім в Олексія Жмеренецького, потім у мене, Анатолій Петрович, потім у вас наступна рука. Гарзд?

Олександр, будь ласка. Якраз під вашу чергу.

ТКАЧЕНКО О.М. Я передаю слово, хто там наступний, Жмеренецькому Олексію, бо вже задали питання, яке в принципі мене цікавило. Так, ремарочка така, запитаю чи є така можливість, вибач Олексій. А чому не зробити результатом моніторингу способу життя проведення повної перевірки або висновок на кшталт повної перевірки? Тому що ви ж, по-факту, якщо взяти той строк, що ви пропонуєте, наприклад, там 6 місяців, з продовженням на 6 місяців, да, то ви ж, по-факту, перевіряєте все повністю, що, в принципі, перевіряється під час повної перевірки. Я вірно розумію чи ні? Чи можливо результат моніторингу цього, да, якось трансформувати в проведення повної перевірки? Ну, ви думку зрозуміли, да?

КАЛМИКОВ Д.О. Дивіться, ми тільки що якраз розмовляли про недоліки повної перевірки, яка вимагає від нас перевіряти адреси, індекси і так далі. Ми витрачає на це ресурс, ми через це декларанта, можливо, інколи навіть надмірно, – але так від нас вимагає, до речі, закон, – турбуємо. Тому,

якщо ми зробимо МСЖ, під час цієї процедури так само будемо турбувати і вивчати, а потім ще будемо турбувати про це саме. По-перше, це нераціональне використання нашого ресурсу.

А по-друге, це два на сьогоднішній день прямо різні інструментарії. Моніторинг способу життя має свій об'єкт, спосіб життя, відповідність його доходам. Тобто у даному випадку декларація виступає одним з інструментів джерел інформації про його законні доходи, а об'єктом є спосіб його життя. А при повній перевірці у нас є об'єктом перевірки лише сама декларація одна або... Відповідно при використанні моніторингу способу життя, по-перше, ми можемо набагато більш продуктивно використати обмежений людський ресурс. Тобто ми тоді не повинні вивчати індекси, ми вивчаємо не його місце реєстрації, ми вивчаємо в першу чергу доходи, витрати, нерухомість, транспортні засоби і відповідно трансформуємо це в матеріали, які ініціюємо перед Спеціалізованою антикорупційною прокуратурою. І саме тому ви бачите з кожним роком показники кількості і позовів, і рішень Вищого антикорупційного суду постійно збільшується завдяки якісній роботі МСЖ, співпраці Національного агентства зі Спеціалізованою антикорупційною прокуратурою. І надалі цей показник, ми сподіваємося, буде зростати.

_____. Якщо можна, додам декілька слів щодо питання.

За результатами моніторингу способу життя декларанту повідомляється, що він його пройшов, тобто людина знає, що вона пройшла моніторинг способу життя і їй приходить повідомлення.

_____. А не так, як ми зараз, да, по наших деклараціях, у невідомому стані.

_____. Якраз цю тему і хотів торкнутися з приводу стратегічних пріоритетів і трансформації самого НАЗК, і пріоритетів його роботи в частин декларації. Наскільки мені очевидно, зараз декларації

спрацьовують, і ці хоч якісь справи передаються до правоохоронних органів лише тому, що декларанти роблять помилки, мається на увазі, не технічні помилки, а декларанти, в яких є що ховати, не дуже вміло це роблять. Тобто в кінцевому рахунку, коли всі державні службовці навчаться правильно заповнювати декларацію, ніхто ж не буде заповнювати людей, на яких записали майно, фіксувати в декларації, знаючи, що вони будуть перевірені. Чи, наприклад, не вказувати те, що є в реєстрах. По замовчуванню все, що є в реєстрах, що є на банківських рахунках, – це все буде вказано, і воно взагалі автоматично має там бути. Все, що не треба вказувати, декларант не буде вказувати. Відповідно всі декларації будуть проходити автоматичну перевірку. Відповідно єдиним способом через 2-3 роки, коли всі вже вивчать цю практику і ці всі... Зараз же ж на ринку працюють величезні юридичні компанії, які на потоці, і ціна знижується. Вони вже просто відпрацювали цей кейс і кажуть: "Так, це заповнюєш, це не заповнюєш, відмазки такі пишеш". Ну, типу все, і ви все це обліковуєте, і воно проходить.

Відповідно через якийсь час єдиним способом взагалі вам виявляти якісь кейси і спрямовувати їх в правоохоронні органи буде моніторинг способу життя.

ГОЛОВУЮЧА. Ми про це говорили, ще коли відновлювали декларування.

_____. То хотілося би дізнатися, як еволюціонує цей моніторинг, що там відбувається, якісь, можливо, потрібні додаткові дозволи, законодавча якась підтримка і так далі? Бо зараз я не уявляю, як проходить цей моніторинг. Чи це секретна інформація, поясніть.

_____. Можна тут доповнення? Я правильно зрозуміла, що 35 осіб перевіряють декларації і 12 моніторять по відділах, по кадрах ваших?

Чи не здається вам оце співвідношення тоді дивним, зважаючи на стратегічний пріоритет?

ПАВЛУЩИК В.В. Я один невеличкий коментар, а потім Миколу Васильовича попрошу, він по моніторингу способу життя більш детальніше прокоментує.

При всій повазі, 2-3 роки – це дуже маленький період. Бо по своїй суті період поновлення декларування і зміни підходу до відбору декларацій, він показав, що минулий рік був досить показовим по кількості... ну, тобто по своїй суті, при попередніх періодах, коли перевірялось тільки, починаючи з топ і далі, і кожен рік перевіряли депутатів, що, в принципі, не потребує цієї перевірки, зараз було змінено підхід, і зараз підхід показав, в минулому році, і він зараз ще тільки починає показувати всім іншим декларантам, що їхні декларації теж можуть бути об'єктом перевірки. І тільки зараз це не стосується їх, що вони можуть вже 10 років заповнювати, і заповнювати і неправильно, і не навчитись і так далі, тому це не показник, 2-3 роки.

І декларантів, як ми вже, в принципі, озвучували, ми перевірили 715. В цьому році буде більше, бо ми тільки почали на початок минулого року, це логічно. На наступні роки пул, серед кого вибирати, в нас ще буде досить достатньо і багато.

_____. *(Не чути)*

ПАВЛУЩИК В.В. Звичайно. Але повністю підтримую тезу з приводу того, що найперспективніший інструмент – це моніторинг способу життя. Тут я Миколі Васильовичу передам слово.

Дякую.

КОРНЕЛЮК М.В. Продовжуючи те, про що говорив Віктор Володимирович, я от що хочу зазначити, що повна перевірка декларацій – це

не є крайній захід, саме основне. Тобто це навпаки в деяких випадках підтвердити, що декларант дійсно є доброчесним, добросовісним. Тобто не можна формулювати свою перевірку, як мета її – виявити порушення.

_____. Я взагалі за те, щоб всі 600 тисяч пройшли повну перевірку. Головне, що штучний інтелект...

КОРНЕЛЮК М.В. Це стратегічна мета.

_____. Моє питання, що в деклараціях немає... Якщо це реально не самонадійні або тупі люди, то в деклараціях не буде що перевіряти.

КОРНЕЛЮК М.В. Саме так. Ми це також чудово розуміємо і ми, я думаю, через якийсь період часу до цього прийдемо, що повні перевірки будуть... я не знаю, що з ними буде, але переважна більшість, абсолютна більшість декларацій буде проходити ці автоматизовані перевірки, ми до цього прагнемо. Це, і ви кажете, які стратегічні цілі, – оце і є однією з стратегічних цілей.

Що стосується самого способу моніторингу життя декларанта? В чому основна відмінність між повною перевіркою і моніторингу способу життя? Про початок повної перевірки декларант знає, йому приходить повідомлення, що ваша декларація відібрана для перевірки. Про моніторинговий спосіб життя декларант не знає. Тому що тут якраз і є те, про що казав Дмитро Олександрович, мета моніторингу – встановити відповідність видатків витратам, якщо казати так максимально коротко.

І як я бачу майбутню цю роботу? Тільки у взаємодії, у поєднанні з правоохоронним органом. Тому що НАЗК – це не є правоохоронним органом і не є оперативним підрозділом. Ми не можемо слідкувати за декларантом. Ми працюємо з документами і з базами даних, з рахунками банківськими. І, умовно кажучи, декларанти також тільки щось приховують, вони будуть

застосовувати більше чогось для того, щоб приховати свої активи. І я впевнений, що тільки при взаємодії з оперативними підрозділами ці моніторинги будуть ефективні, коли всі навчаться все рахувати. На жаль, я не бачу там іншого якогось практичного шляху для того, щоб ці моніторинги були ефективні.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, в мене ще декілька питань. Ще раз, ми маємо повернути дискусію в русло, що зробити для того, щоб робота була ефективнішою. Ми з вами поки обговорили тільки рішення, як спростити життя доброчесним декларантам і це, насправді, давайте чесно, не найбільша проблема, яку ми з вами маємо вирішити. Ще раз, питання щодо того, як відкалібрувати сито ваших перевірок, для того, щоби воно ловило більше людей, які ховають корумповані активи.

Пане Олексій, мені трохи тяжко вас перекрикувати. Дякую дуже.

Ви дали нам розкладку щодо того, які категорії посад проходять повні перевірки декларацій. І я тут бачу, колеги, цифри, які, скажімо так, мені здаються, неспівмірні і не дуже відповідають картині корупційних ризиків діяльності тих чи інших посадовців. Наприклад, члени військово-лікарських комісій – 9 перевірок. ТЦК – 12 перевірок. Митники і податкова служба разом – 40 перевірок, при тому, що тільки митників у нас, мені здається, близько 10 тисяч в Державній митній службі працює. Хай навіть, якщо третина із них працює безпосередньо на митних постах, то все одно йдеться про тисячі людей, а ви разом митників і податківців перевірили 40 осіб. При тому, що ми за той час, коли провели ці перевірки, всі із подивом і огидою насправді із засобів масової інформації дізнавалися за те, щоб тільки призначити людину на посаду в регіональну митницю, платяться сотні тисяч доларів, а іноді і більше. Явно це робиться не тому, що там у митників якісь суперкласні кабінети і у них просто приємно посидіти, да. Явно це робиться тому що на митниці є потоки "чорної", перепрошую, готівки, є корупційні злочини,

відбуваються постійно. Навіть в той час, коли ми говоримо, при цьому у вас разом з податківцями 40 перевірено.

ТЦК, перепрошую, кожного дня отримуємо звернення про те, що ТЦК вимагають гроші, беруть гроші і так далі, ми зробили їх декларантами. Ви нам минулого року говорили, що ви вже перевірили третину тецекашників, чи чверть, мені здається, чверть ви говорили, перепрошую. Ми тут бачимо 12 і бачимо, що поки, давайте також чесно констатуємо, поки всі ці заходи із посилення деклараційного контролю за тецекашниками конкретно взагалі не призвели до того, щоб вони хоча б почали боятися якось брати хабарі. Тобто відчуття якогось соціального, що за ними посилились заходи контролю і вони почали боятися, немає ні щодо тецекашників, ні щодо митників. Відповідно тут як би є питання, як відкалібрувати, можливо, за корупційними ризиками в діяльності конкретних органів систему, яка ранжує вам декларації за ступенем ризиковості, щоб особи з питаннями до декларацій, які працюють в органах з високими корупційними ризиками, вони якось були ближче до вершини списку, з якого ви берете декларації для перевірки.

Далі. По моніторингу способу життя, колеги. Як ви обираєте декларації, як ви обираєте осіб для здійснення моніторингу способу життя? Я, в принципі, не дуже розумію цей механізм. Якщо ви говорите про те, що потрібно підвищувати співпрацю з правоохоронними органами, то фактично ми дійдемо, – поправте мене, якщо помиляюсь, – ми дійдемо до того, що будуть обиратися для моніторингу способу життя тільки ті люди і особи, щодо яких вже, вже щось виявлено. Відповідно всі решта чи будуть, в хорошому сенсі цього слова, боятися таких перевірок, і відповідно, чи буде якийсь превентивний ефект, ну, виникає питання.

І далі, колеги, по також публічності результатів моніторингу способу життя. Правильно я розумію, що результати моніторингу способу життя ви не оприлюднюєте? Тобто результати повних перевірок, вони всі в базі даних НАЗК є. Результатів моніторингу способу життя нема. Коли йдеться про результати, наприклад, моніторингу способу життя спеціальних категорій, як

то, наприклад, тих же есбеушників, по яких журналісти роблять розслідування, пишуть вам про матеріали, а потім НАЗК каже: все хорошо. А в результаті цих моніторингах способу життя, їх публічно немає.

І тому, колеги, я змушена просто констатувати, виникає певна недовіра, бо журналісти показали, в чому у них питання, а НАЗК вийшли і сказали: та ні, все нормально. Причому проактивно вийшли і сказали: та ні, все нормально. НАЗК при цьому не пояснило, чому саме "все нормально", а журналісти зі свого боку, вони пояснили, чому не нормально. І звичайно, в такій ситуації ця розбіжність між наявністю якихось пояснень і відсутністю пояснень, вона ставить знак питання і відповідно породжує недовіру. Що ви думаєте з того приводу, щоби висновки за результатами моніторингу способу життя робити так само відкритими, як ви робите відкритими повні перевірки?

Ну і ще раз, по питаннях, колеги. Я хочу все-таки почути ваші пропозиції, в якому напрямку ми з вами спільно думаємо, для того, щоби повні перевірки декларацій охоплювали більше людей і охоплювали людей, в діяльності яких є реальні корупційні ризики?

ПАВЛУЩИК В.В. Дякую.

Спробую прокоментувати коротко по всіх питаннях, і так само я передам Миколі Васильовичу в доповнення кілька слів.

Ви навели цифри, так, і тут багато по цифрам, які є, стосується категорій посад, з приводу кількості по конкретних категоріях посад. Щодо визначення пріоритетності посад по сферах, по корупційних ризиках, дискусія у нас зараз ведеться така, але конкретного фінального рішення немає.

Водночас ті цифри, які були наведені, це ж не означає, що ми з певної кількості декларацій які є, з 700, маємо 500 перевірити – це ТЦК і митники, а інших не чіпати. Тому я...

ГОЛОВУЮЧА. Ні-ні, я цього не кажу, я просто навела приклади посад, в яких є великі корупційні ризики очевидно.

ПАВЛУЩИК В.В. Так. З приводу цифри, яку було сказано по ТЦК, було проведено, наскільки я пам'ятаю, це Микола Васильович поправить, надавалася цифра з приводу проведеного аналізу за результатами декларацій. Тут надано інформацію про конкретно повні перевірки декларацій, і це стосувалося, якщо я не помиляюсь, тільки категорій керівників центрів комплектації, а не загалом представників взагалі, які працюють в цих органах. Це попередня цифра, яка надавалась.

Так, з приводу моніторингу способу життя, мене Микола Васильович поправить. Але важливим аспектом цього – це є так само дотримання законодавства з приводу публікацій, дотримання законодавства Національним агентством. Бо навіть за рішенням Конституційного Суду спосіб життя людини – це є персональними даними і воно не може розголошуватись.

Тому тут є дуже важливий аспект дотримання цих прав людини при публікації інформації.

ГОЛОВУЮЧА. Дивіться, я перепрошую. Допоможіть тоді нам одразу зрозуміти, в чому принципова відмінність між публікацією висновків за результатами повної перевірки і моніторингу способу життя? Ще раз, ви публікуєте висновок, ви не публікуєте огляд того, куди людина ходить протягом дня.

ПАВЛУЩИК В.В. Так, тут...

ГОЛОВУЮЧА. Тут тяжко просто зрозуміти, в чому принципова різниця, якщо і там, і там на меті є встановити перелік і вартість активів, якими ця особа користується.

ПАВЛУЩИК В.В. З приводу повних перевірок, ця інформація вона...
(Не чути) визначено в законі, що вона публікується.

ГОЛОВУЮЧА. А з приводу моніторингу способу життя не визначено?..

ПАВЛУЩИК В.В. Цього не передбачено, так.

ГОЛОВУЮЧА. Тобто ви хочете сказати, що проблема просто в тому, що законодавець сам... її не передбачив? Дивіться, ми ж з вами радимося по цих змінах, ми ж навіть не пишемо просто цього в законі, не шлемо вам прийнятий закон і не кажемо – гарного дня.

ПАВЛУЩИК В.В. Я попрошу Миколу Васильовича, він прокоментує додатково, а я ще по одному питанню і вернусь... Будь ласка, щоб не втрачали думку.

КОРНЕЛЮК М.В. Вернемося про основну відмінність між повною перевіркою і моніторингом способу життя. Під час моніторингу способу життя декларант не знає, що його перевіряють, і він дізнається про це тільки вже на фінальному етапі, коли йому приходять питання для дачі пояснень. І тут ми готові до обговорення. Для нас не є принципово не публікувати ці результати, ми просто повинні подумати, чи дійсно варто це робити.

Ми категорично не говоримо, що ні, ми проти цього. Але ми маємо для себе всередині обговорити, зважити всі за і проти, потім прийти до зваженого рішення.

ГОЛОВУЮЧА. Мені здається, що це і у ваших інтересах також, бо публікація цих матеріалів, вона посилює довіру до НАЗК. І тоді зрозуміло, що журналіст спитав про раз, два, три, ви перевірили раз, два, три і дійшли до таких-то висновків, розумієте. І можна тоді оцінити обґрунтованість запитів, які стали підставою для цієї перевірки і роботи НАЗК. Бо ще раз, у ситуації, коли ви виходите і просто говорите: все хорошо, це не посилює довіру до

НАЗК, не посилює. І я тут навіть не кажу, що ви зробили погано, я просто кажу, що в цій ситуації однозначно є те, що породжує недовіру.

І по моніторингу способу життя, ще раз, ви говорите, що немає особа знати, що почався моніторинг способу життя. Допоможіть мені пояснити, як би чому? Ми ж говоримо про ретроспективну все одно перевірку, ви все одно моніторите спосіб життя... ви все одно моніторите у зв'язку з... Ні, чекайте, ви починаєте моніторинг способу життя, тому що у вас вже є якась робоча гіпотеза щодо того, що в цьому способі життя може бути не гаразд. Тобто вже щось відбулося, що ставить питання щодо наявності ознак якогось правопорушення. І у зв'язку з цим ви починаєте моніторинг способу життя, і моніторите фактично те, що вже відбулося, тобто ретроспективно, надсилаєте... Ні, чекайте, тут важливо зрозуміти. Да, ви надсилаєте запити усім дотичні юридичним і фізичним особам і так далі, і це ви перевіряєте реєстри. І вже в цей момент, коли починаєте третім особам розсилати запити, вже, в принципі, всім очевидно, що ви робите. У вас все одно тут нема НСРД, ви не сидите в куцах і не знімаєте відео про те, як людина заходить в незадекларований будинок. Це ж самоочевидно. Відповідно не зовсім зрозуміло, чому...

КОРНЕЛЮК М.В. Питання дуже слушне, спробую пояснити нашу логіку. Ми не сидимо в куцах, бо у нас нема повноважень.

ГОЛОВУЮЧА. Це самоочевидно, да.

КОРНЕЛЮК М.В. Але ми використовуємо... Наприклад, ми можемо направити запит до інтернет-провайдера, чи користується людина там такою-то квартирою за такою-то адресою?

ГОЛОВУЮЧА. Звідки знає, вибачте, про це інтернет-провайдер?

_____. ... договори заключені, так.

КОРНЕЛЮК М.В. Тобто у нас деколи виникають моменти, коли... тут же ж декларант намагається приховати якийсь об'єкт і в деяких випадках він взагалі не оформлює цей об'єкт навіть на близьких родичів, а взагалі дуже далеких людей і не декларує своє проживання. І нам треба деколи в реальному часі направити запити, чи щось з'ясувати. От тут є логіка, що, да, ми не оперативний підрозділ і ми не сидимо в кущах, але деколи в реальному часі нам треба з'ясувати якісь події, тільки через це ми повідомляємо зразу. Ми повідомляємо вкінці, коли ми вже зібрали весь масив, у нас є питання і ми задаємо. І буває так, що декларант пояснює і ці пояснення обґрунтовані, ми знімаємо до нього запитання.

ГОЛОВУЮЧА. Просто, поправте мене, якщо я помиляюся, але, мені здається, в більшості випадків, щойно ви надсилаєте запити третім особам, всі ці треті особи прекрасно біжать до декларанта і говорять: тут запит прийшов, не зовсім зрозуміло, що і до чого, але типу май на увазі. Тому тут історія про таємницю, вона...

_____. ...*(Не чути)*

_____. Я з вами погоджуюся.

_____. І вони консультуються з декларантом, як краще відповісти.

ГОЛОВУЮЧА. Ви ж це також знаєте.

Дивіться, це проблема, але ми розуміємо, що це... Але, повертаючись, як ви обираєте декларацію для моніторингу способу життя?

КОРНЕЛЮК М.В. Ми використовуємо в першу чергу – це звернення правоохоронних органів, інформація, яка з'являється от в медіа в журналістів-розслідувачів, звичайно, і ми також використовували, да, яка надходить до нас. І також ініціативно уповноважені особи можуть аналізувати ті ж самі, наприклад, реєстри чи бази даних, і дивитися на якісь там неспівпадіння.

ГОЛОВУЮЧА. Допоможіть мені це, будь ласка, зрозуміти. От я – уповноважена особа, да, я – уповноважена особа в рамках конкретних певних процедур, да. Легає мені на стіл по черзі відібрана автоматизованою системою декларація, розписана на мене, і я починаю її перевіряти. Ні, чекайте, але ви говорите, що людина, проактивно моніторячи реєстр, не зовсім зрозуміло. Тобто якийсь час свого робочого часу уповноважена особа проактивно моніторить реєстри для того, щоб виявити підстави для моніторингу способу життя, чи як це відбувається? Просто було би добре зрозуміти. Це питання не до того, що уповноважена особа немає це робити, вона, може, і має це робити. Я ставлю ці питання знову ж таки для того, щоб зрозуміти, як відкалібрувати ваше сито.

КОРНЕЛЮК М.В. В чому знову ж таки відмінність між повною перевіркою і моніторингом способу життя. Повна перевірка – це те, що ви кажете, що уповноважена особа...

ГОЛОВУЮЧА. Це зрозуміло. Про моніторинг способу життя.

КОРНЕЛЮК М.В. Їй автоматично розподіляється декларація і вона починає її перевіряти.

ГОЛОВУЮЧА. Да, це ми знаємо.

_____. В який період вони сидять і моніторять, як ви сказали, якийсь реєстр внаслідок...

ГОЛОВУЮЧА. Просто незрозуміло, що це за процедура.

КОРНЕЛЮК М.В. Ця процедура називається попередній аналіз, той же самий може бути попередній аналіз медіа. Тобто ця процедура застосовується лише при моніторингу способу життя. При повних перевірок уповноважена особа...

ГОЛОВУЮЧА. Це мені зрозуміло. Ще раз, що таке попередній аналіз медіа? Ви просто, допоможіть мені зрозуміти, ви за зверненнями медіа можете відкрити моніторинг способу життя тоді, коли медіа вам написала, що: дивіться, ми провели розслідування по Петрову, перевірте Петрова? Чи це тоді, коли уповноважена особа читала зранку новини, побачила про Петрова і вирішила, що, напевно, є підстави для відкриття перевірки?

КОРНЕЛЮК М.В. Є два способи. Перший – це те, що сказав, що до нас дійшло офіційне звернення медіа, і воно розподілилося для моніторингу способу життя. А другий, коли уповноважена особа ініціативно аналізує інтернет, чи аналізує медіа і знаходить інформацію про якогось посадовця і ознаки, які вказують на те, що в нього не відповідають витрати фактичним доходам.

_____. На якій підставі?

КОРНЕЛЮК М.В. На якій підставі що?

Уповноважена особа пише...

_____. Уповноважена особа... на підставі чого... *(Не чути)*

КОРНЕЛЮК М.В. Поговорити чи задати питання.

ГОЛОВУЮЧА, Поговорити чи задати питання.

БУРМІЧ А.П. ... питання, і дам відповіді на багато питань, і дам пропозиції. І якщо врахують колеги з НАЗК, то їм це багато чого полегшить в роботі і таке інше, вискажу думку свою. Дякую.

Чому ми сьогодні зібралися? Колеги, всі ми розуміємо, тому що стан боротьби з корупцією в Україні і система та, яка сьогодні працює, вона працює, скажімо так, не досить ефективно. Ми вже допрацювалися до того, що журналісти публікують про те, що в НАБУ 19 осіб десь там щось не декларують, біткоїни і таке інше. Я певен, що ви моніторингом ні їхнього життя, ні їхні декларації не перевіряли.

Чому ми сьогодні зібралися? Тому що рік назад ми з вами у вас були в офісі і домовлялися про те, що та програма, яка є і існує, скажімо, на 5 років, її треба поновлювати і коректувати. Тому що це боротьба з корупцією не для боротьби з корупцією, і не для тих звітів, які ми сьогодні чули і давали зауваження, а вона все-таки для того, щоб ми підвищували ефективність цієї боротьби.

Звичайно, ми не повинні забувати про статтю Конституції, де вказано про те, що є таке поняття "презумпція невинуватості". Звичайно, ми повинні зрозуміти про те, що ви – не правоохоронний орган теж і у вас немає функції оперативно-розшукової діяльності. Я розраховував, коли ми були у вас тоді і говорили про програму боротьби з корупцією, де вам надана саме така функція, де ви повинні бути законодавчим ініціатором, органом, що ми з вами зберемося і в робочій обстановці проаналізуємо оці всі недоліки, які полегшають роботу. Ну наприклад, те, що от ми говорили про гараж, чи про ту машину, автоматика виявляє, скажімо, але ж є голова, якому це все доповідають, аналізує. І він своїм рішенням може сказати: це в мусор, це не потрібно або

дай запит, хай людина пояснить і не тратьте сили на 10 гривень, які він буде шукати і накинутись на нього, тим більше, якщо це віп-особа. І це можна скоригувати, якщо не законодавчо, то я певен, що це можна все скоригувати внутрішніми інструкціями.

Чому я хотів саме про програму боротьби з корупцією? Ну от простий приклад, ми недавно з колегами на засіданні комітету заслуховували подію виділення коштів бюджетних на будівництво кладовища для похорону військових. Було виділено попередньо 30 відсотків, сьогодні, по-моєму, там припинили роботи. Гроші дали наперед і, я так думаю, що вже їх успішно все розікрали.

На той момент я давав пропозицію: люди добрі, державна програма, яка 2-3 мільярди гривень. Сиділи у нас представники Аудиторської палати. Я кажу: давайте ми виділимо і посадимо людину, якщо йде державна програма про виділення серйозних коштів, посадимо туди аудитора, який буде не потім аналізувати, скільки вкрали, а супроводжувати ефективність використання бюджетних коштів. Всі погодились. На сьогоднішній день це всі забули, програма закрилася, гроші вкрали, я певен, ніхто нічого не робить.

Я хотів би, що ми в цю програму боротьби з корупцією саме заклали ці моменти. І потім, на підставі цієї програми ми виробляли відповідні законопроекти для зміни, не просто точково – я хочу те змінити, те змінити, а згідно до програми. І ми, скажімо, ввели б, не тратячи грошей, у функцію аудиторської служби про те, що якщо є державні програми з виділення коштів, виділяти аудитора, який буде слідкувати за ефективністю використання коштів. Тому що цю сьогодні функцію в 2016 році ще шановний пан Яценюк, забрав, а вона була колись. Я хотів би її відновити, і це ми б зразу зробили з вами разом, покращивши роботу по боротьбі з корупцією.

Далі. Ми сьогодні багато говоримо про моніторинг способу життя. Ми говоримо, ви сьогодні піднімаєте питання теж про взаємодію з правоохоронними органами. Я теж хотів саме в цю програму забити конкретні моменти стосовно співпраці і обміну інформацією з правоохоронними

органами. І якщо воно буде в програмі, то вам ніхто не відмовить. Ви тоді внутрішніми, скажімо, договорами обговорите, як ви це бачите, як ви будете працювати.

Наводжу приклад. Скажімо, СБУ працює по зрадниках, скажімо там. Вона працює, вона шукає 101 статтю чи якусь іншу, яка говорить про зраду. Вона по ньому проводить оперативно-розшукові заходи, але не може набрати достатньо доказів про те, що він зрадник, але вони проводять моніторинг способу його життя. У вас є стаття незаконне збагачення, якщо вони з вами діляться про спосіб його життя, ви звіряєте його з поданою декларацією і у вас готова, готова стаття про незаконне збагачення. Ви берете передаєте, вони по ньому шукають шпигуна, а ви вже йому пред'явили незаконне збагачення, ефективність вашої роботи.

Далі. Ви працюєте, скажімо, там хтось не платить податки. Він подав декларацію також, по ньому веде податкова якась розслідування і теж не може доказати. Але вона по ньому, маючи можливість проводити оперативно-розшукові заходи, вони повністю володіють способом його життя. Вони вам передають і так само ви зрівнюєте з декларацією, і у вас теж готова стаття. Так само по розкраданнях, так само по підозрах і так далі, і так далі.

Чому важлива програма боротьби з корупцією? Тому що вам це доручено, і оці всі недоліки, і оці всі можливі... підвищення ефективності вашої роботи ми могли б туди закласти. На підставі цієї програми ми б внесли зміни до законодавства, ми б прийняли нові законодавчі акти. У вас би була ефективність, користь людям, вам не треба нічого видумувати, була б збережена презумпція невинуватості. І всім було б нормально, ефективність роботи боротьби з корупцією ми підвищили б на порядок.

Тому ми про це говорили і я думав так, що воно буде, але ми сьогодні повернулися до цього. Тому я і взяв слово для того, щоб всі просто прониклися, що це все можна робити і коректувати, а не сидіти там на якихось цифрах... от ми там стільки чи там стільки, я там стільки. А читаємо журнали,

інтернети, то там просто жах, хватаєшся за голову, що ті стільки вкрали, ті стільки вкрали, ті стільки вкрали.

Що? Не хочите боротися с корупцією?

ГОЛОВУЮЧА. Анатолій Петрович, з усією повагою, вже колеги просто не мають...

БУРМІЧ А.П. Я що, не по делу говорю?

_____. Все по делу...

ГОЛОВУЮЧА. Анатолію Петровичу, я перепрошую, ми просто домовлялися про певний регламент. Я змушена буду просто закрити засідання.

БУРМІЧ А.П. Я думав, що це вам цікаво. *(Шум у залі)* Я думав, що колегам цікаво теж. Тоді добре, завершуємо. Я сподіваюсь, що ви таку програму будете писати, корективи, що ми створюємо робочу групу і оті всі моменти закладемо.

Далі. У вас аудит, скажіть, коли буде проводитись, коли ви плануєте, роботи НАЗК?

І третій коротенький запит зовсім. Ваш колега, був такий, до нас направляв запит стосовно нашого голосування там по одній із поправок. Я не кажу, вона хороша поправка, чи ні.

Скажіть, будь ласка, він самостійно це направляв, запит про те, як ми голосували, чи за дорученням? І третє: з якою метою? Щоб ми теж розуміли, тому що багато з нас і я особисто вбачаю в цьому втручання в роботу депутатів. З якою метою він це все робив? І, якщо він не розуміє, то чи ви йому роз'яснили, чи не роз'яснили, чи просто... поясніть, будь ласка?

Дякую. В мене все.

_____ Я дуже коротко.

ГОЛОВУЮЧА. Я перепрошую. Колеги, ми просто домовлялися також з колегами про певний регламент засідання. У нас вже немає кворуму, в принципі, тобто ми вже такі трохи в робочому режимі. Відповідно я буду просити дуже стисло, буквально хвилина – на реакцію з боку НАЗК, хвилина – у pana Арсенюка питання. І я б хотіла, колеги, дуже важливо, підсумувати домовленості нашої з вами зустрічі, щоб просто це не було в режимі – всі висловили свої обурення і з відчуттям психологічного полегшення розійшлися. Ні, так не має бути.

КАЛМИКОВ Д.О. Дякую, я дуже коротко.

По-перше, дякую, Анатолій Петрович, за ініціативи. Ми зараз якраз на початковому етапі розробки проекту наступної стратегії програми. Ми, власне, будемо ініціювати питання створення робочої групи. І в подальшому у нас попереду ще багато роботи, бо ми разом з вами будемо розробляти відповідний проект стратегії і програми. Тому дякуємо за пропозиції, і я сподіваюся, що ми зможемо їх всі втілити разом в життя.

Що стосується аудиту, ясно, що ми не можемо відповісти на це питання, бо це ж зовнішній аудит. Комісія формується урядом відповідно. Ми лише можемо сказати, що нам відомо, що Міністерство юстиції зараз розробляє зміни до критеріїв, методологію проведення аудиту. Ця вся інформація навіть.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, давайте чесно, це не відповідає дійсності, тому що Міністерство юстиції запропонувало НАЗК зміни до методології проведення аудиту. Я нагадаю просто, щоб всі колеги розуміли, про що йдеться. Зараз методологія проведення, точніше, не методологія проведення аудиту, а критерії, за якими оцінюється НАЗК в результаті аудиту, вони налічують, якщо я не помиляюся, десь 245 критеріїв. 245 критеріїв.

Очевидно, що при наявності 245 критеріїв рівного значення дійти до висновку про ефективність роботи НАЗК чи про неефективність роботи НАЗК, та і, в принципі, дійти до будь-якого висновку неможливо. Відповідно була пропозиція з боку Міністерства юстиції для того, щоб: а) скоротити кількість цих критеріїв, бо знову ж таки 245, колеги, ну, це несерйозно просто; і друге – узагальнити ці критерії таким чином, щоб за всіма основними напрямками роботи НАЗК можна було за результатами аудиту, технічно можливо було би методологічно дійти до висновку, добре щось робилося чи погано, і встановити якийсь відсікаючий бал.

Наскільки мені відомо, НАЗК всі ці пропозиції забракувало. І відбувається дуже довге коло обговорень між НАЗК і Міністерством юстиції нових критеріїв оцінки, в результаті чого уряд не рухається з аудитом, в результаті чого НАЗК відповідно відбувається в ситуації без аудиту. Тобто, да, ви не можете самі собі призначити аудиторів, це очевидно, але зараз ви залучені до розробки критеріїв, за якими вас будуть оцінювати. І відповідно поки ця розробка особливо нікуди не рухається.

Тому, чесно кажучи, це реально виглядає, колеги, ну, з усією повагою, це виглядає так, наче стоп-кран у проведенні аудиту НАЗК в руках НАЗК, яке не погоджує критерії.

КАЛМИКОВ Д.О. Давайте тоді, оскільки ви сказали, що воно не відповідає дійсності, ще раз повторюю: інформація на даний момент відповідає дійсності, проєкт критеріїв був розроблений проєктом міжнародної технічної допомоги "Європейська антикорупційна ініціатива", люб'язно представлений Міністерству юстиції для опрацювання в межах Регламенту Кабміну. Міністерство юстиції разом з Національним агентством опрацювало цей проєкт і дійшло абсолютної згоди. Проєкт критеріїв методології, узгоджений Міністерством юстиції і Національним агентством, існує. І, власне, Міністерство юстиції планувало рухатися в уряд. Разом з тим знову ж

таки Антикорупційна ініціатива ЄС в робочому порядку втрутилася в цей процес з ініціацією якихось нових змін.

Тому, колеги, проєкт, узгоджений між НАЗК і Мін'юстом, існує. Щодо збільшення чи зменшення, Національне агентство не висловило жодних зауважень щодо пропозицій зменшення критеріїв. Тому відповідно ми підтримуємо ініціативу щодо зменшення кількості критеріїв, що відображено відповідно у наших листах. На даному етапі між Мін'юстом і НАЗК позиція узгоджена.

ГОЛОВУЮЧА. Наскільки я знаю, полягає в тому, що Мін'юст просто говорить, що він змушений погодитись з позицією НАЗК.

КАЛМИКОВ Д.О. Мін'юст є розробником. Є регламентна процедура, Анастасія Олегівна...

ГОЛОВУЮЧА. Я в курсі, яка є регламентна процедура, я також в курсі, які відбуваються неформальні консультації.

КАЛМИКОВ Д.О. Ні, от, якраз тут було все формально, в контексті між Міністерством юстиції і Національним агентством з питань запобігання корупції. Ми опрацювали в офіційному порядку критерії і дійшли єдиної згоди.

ГОЛОВУЮЧА. Щодо переліку критеріїв, які продовжують надавати можливість по адміністративному переліку критеріїв дати відповідь на питання – так чи ні, ефективно чи ні.

КАЛМИКОВ Д.О. Пропозиції з боку Національного агентства щодо збільшення критеріїв не було.

ГОЛОВУЮЧА. Це не питання про збільшення критеріїв, їх і так було дуже багато. Це питання до того, чи у нас є перелік критеріїв, за якими можливо протягом пів року дійти до висновку, чи виконує НАЗК свої основні функції – раз, два, три, чотири, п'ять, чи не виконує. Станом на зараз у нас, мені здається, такого документу не існує і це проблема. І у нас буде черговий в такому випадку аудит, який дасть 300 сторінок висновків, половина з яких, до речі, ще з попереднього аудиту, буде продовжуватися лишатися невиконаними. І відповідно це все так буде тягтися дуже довго і дуже в ключі, який принаймні мене як голову комітету не може ні влаштовувати, ні радувати.

Я перепрошую, колеги, я тут не мала втрутитися в дискусію. Просто ви поставили питання про аудит і я змушена просто сказати, що з аудитом у нас є певні проблеми. Бо за тим критерієм, який є зараз, і за тими критеріями, які зараз розроблені на столі, неможливо, неможливо просто міжнародним аудиторам в осяжний проміжок часу не за півтора року, дати відповідь на питання: виконуються функції НАЗК, чи ні. Це просто неможливо.

КАЛМИКОВ Д.О. На жаль, абсолютно можливо. Якщо ви дозволите, давайте створимо робочу групу, ми представимо ініціативу з боку антикорупційної ініціативи, ви побачите, як вона виглядає. Представимо офіційні відповіді Національного агентства, щоб ми могли зрозуміти, як виглядають ці пропозиції...

ГОЛОВУЮЧА. І будемо в режимі робочої групи працювати ще приблизно пів року...

КАЛМИКОВ Д.О. Добре, тоді давайте не будемо робити висновки, тому що вони не ґрунтуються на аналізі документів.

ГОЛОВУЮЧА. Безумовно, на аналізі документів можуть ґрунтуватися тільки ваші висновки, а я просто так болтаю, да. Я зрозуміла посил, дякую дуже. Дякую.

КАЛМИКОВ Д.О. ні, я не це мав на увазі. Скажіть, будь ласка...

ГОЛОВУЮЧА. Добре, колеги, давайте, будь ласка, було питання з боку пана Олега Арсенюка. Колеги, я, на жаль...

_____. Секунду, там було три питання від Анатолія Петровича. Що стосується людини, яка направила запит, хто як голосував за правку, що стосується строку моніторингу? За чиєї вказівкою був цей запит зроблений? Це на бланку НАЗК було. Я думаю, що ви прекрасно знаєте, що це за запит і ким він був зроблений. Будь ласка, надайте коментар.

_____. Так я знаю про цей запит. Дійсно уповноважена особа його направила. На даний час по цьому запиту робота не ведеться.

ГОЛОВУЮЧА. Добре. А що таке не ведеться?

_____. Це все?

_____. Це значить, що моніторинг не був розпочатий.

_____. А ви розумієте, що це втручання в діяльність законодавчого органу, ну от цей запит?

_____. Яким чином це втручання?

БУРМІЧ А.П. Яка мета його була, чому він?...

_____. Це ж залякування типу, хто там голосував за цю правку, чи ні.

_____. Дивіться, мета запиту написана в самому запиті.

БУРМІЧ А.П. А яка?

_____. З якою метою він подається.

_____. Яка, яка саме?

_____. Так, покажіть, я ж не бачу.

_____. Ну, ви ж знаєте, про що мова.

_____. Так я відповів на ваше запитання.

_____. Я все зрозумів.

ГОЛОВУЮЧА. У мене інше питання.

БУРМІЧ А.П. Я відповіді не почув.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, у мене інше питання з цього приводу. Я правильно розумію, що в ситуації, а точніше, для процедур моніторингу на предмет конфлікту інтересів у вас автоматичного розподілу, умовно, справ між співробітниками відповідного підрозділу немає? Тобто для декларації є, а для конфлікту інтересів нема автоматичного розподілу. Кожний

уповноважений сам собі хто виявив або вважає, що виявив, той і має можливість почати по цій процедурі рухатися і відповідно рухатися.

БУРМІЧ А.П. Ми так розуміємо, що ви вважаєте...

ГОЛОВУЮЧА. Ні-ні. Колеги, в мене питання безвідносно до листа, в мене питання щодо того, як налагоджена робота. Колеги.

_____. Початок моніторингу фіксується у доповідній записці, яку подає уповноважена особа.

ГОЛОВУЮЧА. На?

_____. На керівника підрозділу і на мене як заступника, який корує...

ГОЛОВУЮЧА. Правильно, я розумію, але не має автоматичного розподілу в процесі моніторингу на предмет конфлікту інтересів?

_____. Ні, немає.

ГОЛОВУЮЧА. А чому? Мені здається, це була рекомендація ще чи то в звіті... OECD, перепрошую, або в звіті по результатах аудиту попереднього. Була рекомендація щодо автоматизованого розподілу справ, в тому числі і по конфлікту інтересів. Ну це було би добре зробити, щоби надалі не виникало питань, це було би добре, колеги, зробити.

Питання в пана Олега Арсенюка і я підсумую, колеги, і мушу закривати.

АРСЕНЮК О.О. Колеги, дуже швидко, хотілося б, звісно, на цьому запиті і листі закінчити, але у мене є дуже коротеньке питання. Там перед цим

Анастасія Олегівна говорила цифри з приводу перевірок даних посадовців: це МСЕК там було 9, це ТЦК з прикордонниками було 40.

У мене є таке одне маленьке коротке питання. Чому в тому році, коли було викрито посадовця МСЕК на Хмельниччині, провели тільки 9 перевірок? Чому, коли в тому році було викрито одеського воєнкома, там так само було, тільки там пройдено 40 перевірок? Чому уповноважена та сама особа, за яку ми сьогодні говоримо, яка сама по собі працює, так як ми зрозуміли всі, що хто хоче, той так і это, – чому не зробили перевірки всіх керівників МСЕК?

Тобто це ми перед цим балакали за пріоритетність посад, які в першу чергу повинні перевірятись. На той момент, я думаю, коли перший випадок був по МСЕК – це було пріоритетне тоді. На сьогоднішній день, коли вже МСЕК вони всі закриті, тобто на сьогоднішній день воно не пріоритетне. Тому чому на той момент не було проведено всі перевірки всіх МСЕК і всіх ТЦК або там воєнкомів головних, які є?

Дякую.

ПАВЛУЩИК В.В. Я буквально коротко з вашого дозволу. Для проведення, візьмемо просто для прикладу, повної перевірки, мають бути конкретні відомості, які можуть бути перевірені або підстави для її проведення.

Наприклад, для проведення повної перевірки, ми це обговорювали, – це або підстава, або логічний і арифметичний контроль, або заява-звернення. Сам факт перевірити поголовно по конкретній посаді – це не є тим методом вирішення проблеми і перевірки даних.

Тому перевіряти просто за наявності у людини посади, ми це вже проходили в 2021 році, ця процедура була змінена, коли ми по посаді просто перевіряли всіх, починаючи від топів, проходячи всіх народних депутатів. Воно своєї користі не дає. Зараз змінено процедуру на логічний арифметичний контроль та отримано конкретну інформацію, яка може слугувати перевіркою, підставою для перевірки, повної перевірки декларацій.

ГОЛОВУЮЧА. Просто, колеги, я поясню також, від чого відштовхується питання пана Олега. Восени минулого року була розмова так само на комітеті і з вами, і ви нам тоді сказали, що чверть воєнкомів, перепрошую, чверть співробітників ТЦК ви перевірили. А зараз ми бачимо, що цифра 9. Допоможіть нам, буд ласка, зрозуміти, в рамках якої процедури ви перевірили чверть? Тобто це сотні насправді людей, якщо ви їх перевірили в моніторингу способу життя, то у вас в 24-му році розпочато 220, ні, перепрошую, в 24-му році у вас було розпочато 220 перевірок, точніше, 220 моніторингів способу життя. Тоді просто не співпадають цифри, колеги.

Так, що з воєнкомами? Тобто, або десь з вашого боку відбулася помилка в цифрах, або що відбувається?

І, колеги, поки ви шукаєте відповідь, давайте я також підсумую, бо знову ж таки у нас був певний регламент для проведення цього комітету, і не хотілося, щоб ми розійшлися просто на обговорені.

Перше. Ми чекаємо позиції НАЗК щодо публікації висновків за результатами моніторингу способу життя. І це має бути обґрунтована позиція. І знову ж таки, колеги, виходячи з того, що предмет перевірки тотожний до повної перевірки. Ну, по суті, ви ж все одно перевіряєте активи, то видається, що і моніторинг способу життя, висновки за результатами моніторингу життя можна було б оприлюднювати.

Далі, колеги. Ми чекаємо дуже-дуже предметні пропозиції НАЗК щодо того, як підвищити результативність автоматичних перевірок, як відкалібрувати критерії для того, щоб більше декларацій ризикованих категорій державних службовців попадали в ці перевірки. Бо зараз суто по переліку і по цифрам, які ви даєте, не видно, що саме ризиковані категорії більше потрапляють в ці перевірки.

Далі, колеги. Так і не було відповіді на питання щодо того, як саме обирається для моніторингу способу життя суб'єкти. І тут як би також хотілося б зрозуміти, яка пріоритизація, сфери, ризик-орієнтовний підхід, – що працює

для того, щоб процедура моніторингу способу життя була ефективним ситом для виловлення людей, які ховають свої статки.

Далі, колеги, мені здається, це, в принципі, ключове з того, що ми обговорили. Що?

_____. ... були пропозиції щодо оптимізації повної перевірки, щоб не опитувати всі адреси, там...

ГОЛОВУЮЧА. Що стосується, дивіться, тут це питання не... я не думаю навіть, що тут потрібні пропозиції щодо оптимізації повної перевірки. Просто, мені здається, що витратити людино-години на те, щоб написати на п'яти сторінках, де, в кого не співпадає, з чим індекс і як неправильно транслітеровано прізвище декларанта і його чотирьох дітей в п'яти закордонних паспортах, – це просто нераціональне витрачання людино-годин. Я бачила висновки, в яких це реально п'ять сторінок. Нащо це робити? людина витратила два дні робочі на те, щоб це написати, має нуль цілих нуль десятих стосунку до корупції, приховування корупції, можливостей і так далі. Мені здається, що це можна відрегулювати на рівні, власне, практик НАЗК.

Тому, колеги, тут дуже важливо, щоб ми від вас отримали в першу чергу ці пропозиції. Бо, чесно кажучи, мені трохи прикро від того, як пройшло це засідання, бо ми з вами були в позиції реально конфронтації. Ми вам кажемо: давайте більше результатів. А ви стоїте в захисну позу і кажете: у нас все нормально з результатами, бо у нас багато результатів, взагалі чого ви до нас причепилися? Це не зовсім той тон, який я б хотіла мати. Або знову ж таки НАЗК все влаштовує, тоді як би так і скажіть. Або давайте генерувати пропозиції ви або ми разом, бо коли ми самі генеруємо пропозиції, то ви як би також ображаєтеся. То тоді давайте пропозиції, як зробити цю роботу більш ефективною, от і все.

ПАВЛУЩИК В.В. Я, напевно, суті коментувати не буду. Це питання резюмування процесу. Один з пунктів, який ми ще обговорювали, ми не озвучували, це по законопроектній роботі. Те, що ми обговорювали з Дмитром Олександровичем, ми направимо проекти законодавчих актів. Ми повністю відкриті до комунікації. У всіх можливих способах, де ви бачите невідповідність, необхідність будь-яких змін, ми завжди готові бути залучені. Якщо потрібно, завжди можете звертатись до НАЗК. НАЗК завжди візьме участь або надасть свою позицію з приводу проектів, пропозицій.

З приводу озвучених питань, які необхідно НАЗК пропрацювати і надати пропозиції, ми врахували, ми по цих пунктах всіх безпосередньо пропрацюємо.

ГОЛОВУЮЧА. І відповідно тоді, колеги, давайте просто домовимося, що ми ближчим часом там, наприклад, у ближчий тиждень чи два зустрінемося в робочому режимі, обговоримо тоді конкретні пропозиції. Як то кажуть, щоб не відкладати це до засідання, яке наступне може відбутися за рік. Ми просто, зазвичай, коли формуємо план роботи комітету на сесії, ми плануємо заслухати НАЗК. От сьогодні у нас якраз те засідання, коли ми заслуховуємо НАЗК. Давайте просто ця робота у нас буде тривати постійно і призводити до результату, а не просто раз на рік ми будемо один одному нагадувати, про що домовилися рік тому і чого не зробили.

Дякую дуже.

ПАВЛУЩИК В.В. Пані голово, ми точно не можемо відмовити вам, але, незважаючи на цю тезу, ми однозначно відкриті максимально. Коли треба, необхідно, я, мої заступники, яким я вдячний за всі надані коментарі сьогодні та відповіді, ми завжди відкриті до комунікації.

Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.